

Onderweg

Parochie **HH. Twaalf Apostelen**

Jaargang 7 - nummer 6

In dit nummer o.a.
Vredesweek

**Startviering
Steenderen**

In de spotlights
Joost van Duin

Inhoud

Jaargang 7, nr. 6

Colofon	2
Van de pastores	3
Startviering	4
Startviering / Van de bestuurstaafel	5
Huub Oosterhuis / Herman Finkers	6
Vredesweek 2019	7
Memorial Event	8
In de spotlights: Joost van Duin	9
Maria Tenhemelopneming / Kort	
Onderweg / Lezingenrooster	10
Hoe de kerk toekomst heeft (2) / Ariënsprijs	11
Wereldmissiemaand 2019 / Jezus onderweg	12
Pelgrimeren	13
Vieringschema	14
Bijlage vieringschema	16
Kids & Teens	17
Uit de geloofsgemeenschappen	
Zutphen	18
Brummen	19
Joppe	20
Lochem	21
Vorden	22
Borculo	23
Ruurlo	24
Hengelo	25
Keijenborg	26
Baak	27
Drempt	28
Olburgen	29
Steenderen	30
Vierakker	31

Onze Koren: Dameskoor Zutphen 32

Verschijningsdatum volgend nummer:

Nr. 7: 7 oktober 2019

betreft periode 12 oktober t/m 1 december

Inleveren kopij tot 13 september 2019

COLOFON

Redactie

Hans Limbeek Magda van Ommen
Gerrit te Vaarwerk Huub Winkeler
Joseph Wissink

Onderweg verschijnt 7 x per jaar

Bankrekening: **NL97RABO0155113046**

Ook voor uw bijdrage aan *Onderweg* o.v.v. uw locatie.

Internet: **www.12apostelen.nl**

Email: **redactie@12apostelen.nl**

Vormgeving

en realisatie: Repro Design, Deventer

Foto omslag: Pelgrimeren, p. 13

Een nieuwe Start

Binnenkort, als de vakanties voorbij zijn, gaat de jeugd weer naar school: sommige kinderen voor het eerst, anderen naar een volgende groep, het vervolgonderwijs of een nieuwe klas. Weer anderen beginnen aan een studie of aan een nieuw studiejaar. Ook in onze parochie maken we – jong en oud – een nieuw begin. Het is al bijna een traditie om op de eerste zondag van september het 'nieuwe jaar' te beginnen met een parochiële startviering. Dit jaar is die viering, georganiseerd door het cluster 'De Vijfslag', in de H. Willibrordkerk in Steenderen. Het precieze programma vindt u verderop in dit nummer van *Onderweg*.

Behalve de startviering staat de maand september ook in het teken van de Vredesweek. De Vredesweek, van 21 t/m 29 september, heeft als thema: 'Vrede verbindt over grenzen'. Bij dit thema wordt in dit nummer van *Onderweg* uitgebreid stilgestaan. U kunt daarover lezen op de pagina's 3 en 7. Ook op de website www.vrede.nl kunt u informatie vinden en zien wat u zelf aan de vrede kunt bijdragen.

Namens de redactie van *Onderweg* wens ik u allen vrede: vrede in uw omgeving, op school en op het werk. En ik hoop u voor een nieuwe start te ontmoeten op zondag 1 september in Steenderen.

Joseph Wissink

Telefoonnummer voor:

**Ziekenzalving, ziekenzegen
en uitvaart 06 103 19 638**

PCI - Noodhulp

Heeft u om wat voor reden dan ook hulp nodig? Neem contact op met de Parochiële Caritas Instelling (PCI)
Email: pci@12apostelen.nl
www.pci12apostelen.nl

Bestuur parochie HH. Twaalf Apostelen

J.G.M. (Harry) Scheve, pastoor; voorzitter

P.H.M. (Paul) Seesing, vicevoorzitter

Mevr. C.A.L.S. (Ineke) Peterse-Giesen,
secretaris

A.J.M. (Ton) Vos, penningmeester

H.G.J. (Herman) Heuver, portefeuille
gebouwen en begraafplaatsen

H.J.B. (Huub) Winkeler, portefeuille
personeels- en vrijwilligersbeleid en portefeuille
communicatie

Contactgegevens parochie HH. Twaalf Apostelen

Pastoraal Team

J.G.M. (Harry) Scheve, pastoor,

tel. 06 53 21 40 17

Kerkstraat 9, 7256 AR Keijenborg

Email: h.scheve@12apostelen.nl

J. (Jaap) van Kranenburg,

pastoraal werker, tel. 06 51 23 03 05

p/a Van Heemstrastraat 4; 7204 GJ Zutphen

Email: j.vankranenburg@12apostelen.nl

M.J.B. (Marga) Engelage-van Langen,

pastoraal werker, tel.: 06 29 40 53 03

p/a Van Heemstrastraat 4, 7204 GJ Zutphen

Email: m.engelage@12apostelen.nl

Secretariaat Parochie

Mieke Degen en Magda van Ommen

Van Heemstrastraat 4, 7204 GJ Zutphen;

Tel.: 0575 711310;

dinsdag t/m vrijdag 9.00-12.00 uur

Email: secretariaat@12apostelen.nl

Contactgegevens geloofsgemeenschappen

De contactgegevens van de geloofsgemeenschappen kunt u vinden op de betreffende locatiepagina vanaf blz. 18.

Assistentie Pastoraal Team

Diaken A.J.M. (Anton) Bos

Tel.: 06 44902208

Email: a.bos@12apostelen.nl

Diaken G.G.M. (Günther) Oude Groen

Telefonisch spreekuur voor zieken en ouderen:

Dinsdag 18.30-19.30 uur. Tel.: 0545 272320

Email: g.oudegroen@12apostelen.nl

L.M.J.F. (Laura) van de Kam,

parochiemedewerker, tel.: 06 39639364

Email: l.vandekam@12apostelen.nl

G.J.A.M. (Gerry) Spekkink-Beunk,

parochiemedewerker, tel.: 06 47153610

Email: g.spekkink@12apostelen.nl

M.J. (Marian) Storteler-Wopereis,

parochiemedewerker, tel.: 06 11178334

Email: m.storteler@12apostelen.nl

Vertrouwenspersoon bij ongewenste omgangsvormen binnen de parochie

Gerry Spekkink, tel.: 06 47153610

Email: g.spekkink@12apostelen.nl

“Verlos ons van het kwade”

Over kwaad van buiten en van binnenuit

September, traditioneel de maand waarin de vredesweek plaats vindt. “Vrede Verbindt Over Grenzen” is het thema van 2019. Een mooi thema, ik raad u aan de bijbehorende artikelen te lezen (<https://vredesweek.nl/thema-2019>).

Dat thema bracht mij bij de vraag naar hoe het staat met de vrede in ons eigen hart. De vraag ook naar hoe onze houding als gelovige zou moeten zijn. Waar ligt onze persoonlijke grens als we kijken naar het geweld overal om ons heen? Als we kijken naar de vluchtelingen die onze kant opkomen, als we kijken naar die ander als de vreemdeling? Moeten we grenzeloos zijn in onze compassie of moeten we strenge grenzen stellen aan aantal en afkomst? We ontkomen er niet aan, de beelden op ons netvlies van mensen op de vlucht voor de wreedheden van dictatoriale en wrede regimes of voor de uitzichtloze economische malaise in eigen land.

Angst en mededogen

Soms wekken vluchtelingen angst op door hun aantal en door hun anders-zijn. Soms ook door incidenten in de buurt van asielzoekerscentra. Maar: vluchtelingen zijn bovenal kwetsbaar, wanhopig, getraumatiseerd. Daardoor voelen we ook mededogen met ze. Het zijn mensen die onvoorstelbaar veel hebben meegemaakt,

en zich in een hulpeloze en uitzichtloze situatie bevinden. Na een lange en gevaarlijke reis staan ze voor ons. Tenzij ze zijn verdronken in de zee, gestikt zijn in vrachtwagens of in wanhoop zichzelf van het leven beroofd hebben.

Onze reactie kan gevoed worden door die angst óf door dat mededogen. Is het de angst die ons leidt, dan bewapenen we ons met afwijzing en hopen op strengere Europese quota, regels en procedures. Geven we voorrang aan mededogen, dan openen we onze havens, onze stad, ons dorp voor de vreemdelingen, openen we onze portemonnee en vooral: onze harten. Dan hopen we dat diezelfde quota, regels en procedures zo weinig mogelijk leiden tot onbarmhartigheid. Dan hopen we dat het gesteggel over dichte havens en landen die elkaar beschuldigen zich niet aan de regels te houden, eindelijk eens ophoudt. Meestal weten we het niet zo goed, wisselen we angst en compassie af, al naar gelang de vrede in ons eigen hart op het moment.

Grenzen stellen

Welke grenzen stellen wij zelf? We hebben van God een vrije keuze gekregen: keuze om te denken wat we willen, om verantwoordelijkheid te nemen of niet, om ons leven op onze manier in te richten. Zo kunnen we kiezen voor vreemdelingenhaat. Deze haat wordt gevoed door angst en populistisch geroeptoeter tot in de politiek aan toe. Dan is de grens gauw getrokken. We kunnen ook kiezen voor barmhartigheid. Voor de weg van Christus, proberen zijn grenzen tot de onze te maken. Dat betekent niet grenzeloos zijn, alles maar accepteren. Dat betekent wel: luisteren naar ons hart in plaats van naar schreeuwers.

Ook Jezus was niet “grenzeloos”. Hij was bescheiden en realistisch in zijn streven naar het goede. Hij heeft niet eens alle zieken genezen, alle zonden vergeven, alle doden opgewekt. Hij was onderweg en wie Hij ontmoette, hielp Hij. Vooral als het om kwetsbare mensen ging: zieken, weduwen, kinderen, armen, eenzamen, vreemdelingen, de mensen die uit de boot waren gevallen. Van mensen die onrechtvaardig, onbarmhartig en egoïstisch zijn moest Hij niets hebben. Daar legde Hij zijn grens! Zijn grens lag bij het kwade. In het gebed dat Hij ons leerde staat dat ook: “Verlos ons van het kwade”. Het kwaad van de angst voor het onbekende, van onverdraagzaamheid, onbarmhartigheid en egoïsme. Laten we daarvoor waken: dat dat kwaad niet onze harten vult, maar dat er vrede en mededogen mag zijn. Namens de parochiemedewerkers, diakens en pastores wens ik u vrede:

*Als je onderweg bent,
heb dan oog voor wie klein is,
verloren en gebroken.
Loop op het ritme van de traagste,
draag wie moe is
troost wie droef is,
groet wie eenzaam is.
Wens ieder die je ontmoet vrede toe
en maak vrede in je eigen hart,
zodat je vanuit je vrede kan delen met al
je tochtgenoten
en de vrede van Jezus zal met je zijn.*

Jaap van Kranenburg

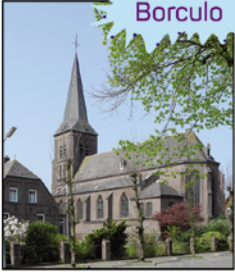

Madonna del Mare Nostrum

Baak

Borculo

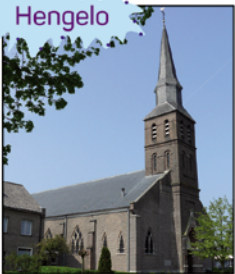
Brummen

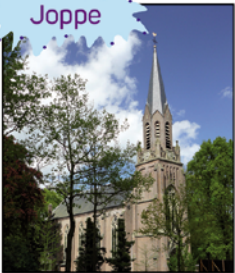
Dremp

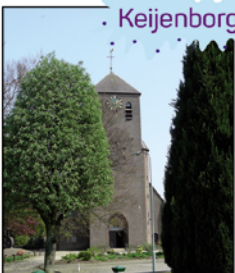
Hengelo

Joppe

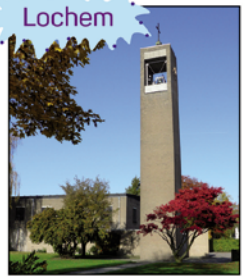
Keijenborg

Parochiële startviering met als thema

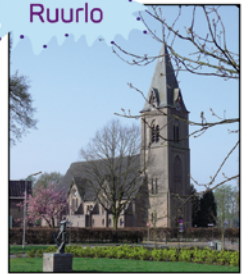
Lochem

Olburgen

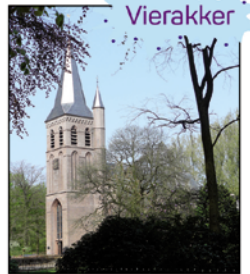
Ruurlo

Steenderen

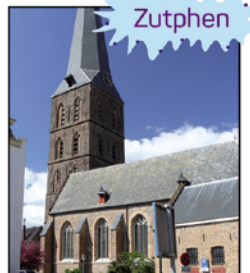
Vierakker

Vorden

Zutphen

Zondag 1 september 2019

H. Willibrordkerk
Bronkhorsterweg 2, Steenderen

10.00 uur: Eucharistieviering met kindernevendienst

waarin de meegebrachte goederen
worden aangeboden aan de PCI van onze parochie

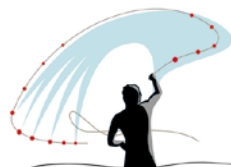
Na de viering is er volop ruimte elkaar te ontmoeten:

- genietend van harmonie Nieuw Leven
- tijdens de speurtocht door de kerk
 - de fotopresentatie bekijkend
 - bij de ijscokar
 - aan de boekentafel

Natuurlijk is er koffie/thee of ranja met iets lekkers!

12.30 uur: Afsluiting in de kerk

Kom allen!

parochie HH. Twaalf Apostelen

Uit naam van het parochiebestuur
en het pastoraal team organiseert de Vijfslag deze startdag

Parochiële startviering

Zondag 1 september 2019

Kom allen!

Het cluster de *Vijfslag* zal u welkom heten in de H. Willibrordkerk te Steenderen.

Er worden goede voorbereidingen getroffen om op deze dag met alle parochianen van de HH. Twaalf Apostelen samen te geloven en elkaar te ontmoeten. Het is goed om als lid van dezelfde parochie bij elkaar op bezoek te gaan. In de Eucharistieviering zal het Breed Pastoraal Team voorgaan en de zang zal worden verzorgd door koorleden van de Vijfslag-locaties. Na de viering is er een feestelijke koffie/thee/limonade-receptie, daarnaast zullen de Vijfslag-locaties bij De Boekentafel presenteren wat zij als locatie te bieden hebben.

U kunt voedingsproducten inleveren bij uw locatie, maar ook tijdens de viering afgeven. Achter in de kerk staan manden/dozen voor de inzameling. Enkele weken voor de startviering zal dit bij de mededelingen in elke locatie gemeld worden. De voedingsproducten zijn bestemd voor hen die het nodig hebben en zullen via de voedselbanken verspreid worden.

De parochiedag zal om 12.30 uur worden afgesloten door de voorzitter van het parochiebestuur en met het bekende parochielied, gezongen door het Breed Pastoraal Team.

Wij hopen u te ontmoeten in Steenderen.

Namens het parochiebestuur
Ineke Peterse

VAN DE BESTUURSTAFEL

Bij het verschijnen van deze uitgave van *Onderweg* hebben velen van ons de vakantie erop zitten. Ik schrijf dit in de wetenschap dat niet iedereen in de gelegenheid is, of de mogelijkheid heeft, om er even tussenuit te gaan. Ik denk aan mensen die door ziekte of andere omstandigheden geen keuze hebben of een andere keuze moeten maken, maar ook aan de directe naasten die zorgtaken verrichten.. Maar vaak zijn er toch kleine momenten om te kunnen genieten. Ieder op zijn of haar eigen moment. Toeristen maken toch vaak een uitstapje naar een kerk om even stilte en koelte op te zoeken en een kaarsje aan te steken voor een naaste of ... Bezoekers laten zich even onderdompelen in serene rust. Even genieten van het moment, uit de hectiek van de drukke omgeving. Kerkgebouwen zijn cultuurdragers van bouwstijlen en sferen. Een plek, een onderkomen, om ons geloof te beleven en uit te dragen.

Binnen onze eigen parochie wordt intensief gewerkt aan werkplannen die invulling en een vervolg geven aan zowel het pastoraal als het bestuurlijk beleidsplan. In het najaar wordt er een parochieavond gepland waar u als parochiaan voor wordt uitgenodigd. De wens is dat heel veel parochianen deze avond bezoeken om mee te denken over de veranderingen die nodig zijn om vitaliteit binnen onze parochie te borgen. Een realistische kijk op de toekomst kan ons hopelijk helpen om ontwikkelingen in gang te zetten die de vitaliteit een kans geven. Wij hebben als parochie te maken met teruggang in veel opzichten. Vrijwilligers dragen in belangrijke mate het kerkelijk gebeuren. Als je met veel bent heeft ieder een beperkte taak. Bij terugloop in vrijwilligers aantallen pakt de blijvende groep vrijwilligers het vaak op, maar dat kan uiteraard niet eindeloos. Welke taken of acties moeten wij laten vallen, of is samenwerking een goede oplossing? Met veertien geloofsgemeenschappen vormen wij samen onze parochie HH. Twaalf Apostelen. Zijn er wegen om samen op te trekken naar een inspirerende toekomst? Dit laatste komt toch vaak direct of indirect terug bij de besluitvorming van de dagelijkse vraagstukken binnen onze parochie. Vanuit mijn portefeuille komen onderwerpen over instandhouding van kerkgebouwen elke vergadering weer aan de orde. Hetzij vorderingen in lopende zaken, hetzij nieuwe zaken die bestuurlijke aandacht vragen. Uiteraard, zoals vaker gezegd, is een kerkgebouw niet direct nodig om ons geloof te ervaren en te beleven. Maar een HUIS waar wij ons THUIS voelen is wel heel plezierig.

Herman Heuver

De wijsheid en humor van Herman Finkers

Regelmatig kijk ik op de late zondagavond naar Adieu God?, het interviewprogramma van Tijs van den Brink waarin hij met allerlei bekende Nederlanders praat over hun (verloren) geloof in God. Het is niet zo dat alle mensen die hij interviewt hun geloof in God kwijt zijn geraakt. Vaak zijn wel hun godsbeelden veranderd of vervaagd. Zondag 7 juli jl. was Herman Finkers te gast. De Twentse cabaretier staat bekend als een praktiserend katholiek. Hij vroeg Van den Brink dan ook wat hij in het programma moest: 'Ben je soms door de afvalligen heen, Tijs, wat moet je met mij in dit programma?' Daar begon het al: een serieuze vraag met een humoristische ondertoon.

Het interview duurt 24 minuten, en in dat korte tijdsbestek liet Finkers meteen weer zien dat hij niet alleen met humor over het geloof kan spreken maar misschien nog wel veel meer met wijsheid en filosofische inzichten. Op de vraag van Van den Brink of hij zijn geloof in God

nooit verloren heeft, antwoordt Finkers: 'Ik heb nooit aan de uiteindelijke waarheid getwijfeld, ik weet alleen niet wat het is.' 'Het geloof leert ons om te gaan met de absurditeit van het bestaan en de werkelijkheid,' zo legt Herman even later

uit. 'Als je een kerk binnenstapt dan stap je een andere werkelijkheid binnen. In de katholieke rituelen staan de paradox en het ongerijmde centraal, de wijsheid en het irrationele ook. De werkelijkheid en de logica van het dagelijks leven worden in de kerk losgelaten, heerlijk is dat. Iedereen weet wel dat een hostie brood is, maar toch is het het lichaam van Christus. Een typisch katholieke paradox. Met de consecratie verwijst de werkelijkheid naar de hogere werkelijkheid.'

En zo gaat Herman door. Hij vertelt dat hij wel eens heeft geprobeerd atheïstisch te denken, maar dat beviel hem totaal niet. 'Geloof heeft ook veel overeenkomsten met poëzie. Als je een gedicht wetenschappelijk zou gaan analyseren dan zou je tot de conclusie kunnen komen dat het niet kan wat het gedicht zegt, maar toch bestaat poëzie, net als het geloof, het zijn andere werkelijkheden.' Natuurlijk heeft Herman ook kritiek op de kerk. Hij wijst op de misbruikzaken en ook op de kerkelijke moraal. Die vindt hij veel te wettisch. 'De burgerlijke zeden zijn geabsorbeerd door de religie. Dat is een slechte zaak. We zouden terug moeten naar de werkelijke boodschap van Jezus: naar liefde en barmhartigheid en het besef dat het goede en het mooie uiteindelijk altijd het kwade en het slechte overwinnen.'

Tijs stelt nog de vraag of hij het kwaad in de wereld wel kan rijmen met God. 'De hele schepping lijdt en God zit in het lijden. Maar uiteindelijk komt alles goed,' antwoordt Herman. 'En als er geen hiernamaals is?' vraagt Tijs in de laatste seconden van het interview. 'Als er geen hiernamaals is komt het ook goed, Tijs,' zegt Herman met de toon van een schoolmeester tot een kleine jongen. Ik schiet in de lach! Het is een parel onder de vele interviews die ik zag. In Uitzending Gemist (Adieu God?, met Herman Finkers) kunt u het nog zo bekijken. Een aanrader!

Hans Limbeek

Huub Oosterhuis

Heel blij zijn wij dat we u mogen aankondigen dat de bekende dichter-theoloog Huub Oosterhuis op donderdagavond 17 oktober 2019 onze gast zal zijn in de Gudulakerk in Lochem. Die avond zal Huub Oosterhuis een inleiding houden en kunt u samen met het Twents Liturgie Koor zijn liederen zingen. En daar blijft het niet bij! Ook Antoine Oomen, de bekende componist van melodieën van heel veel liederen van Huub Oosterhuis, komt die avond. Antoine Oomen zal samen met zijn dochter Heleen Oomen liederen uitvoeren: Antoine aan de piano en dochter Heleen (voor het eerst, een primeur!) zang.

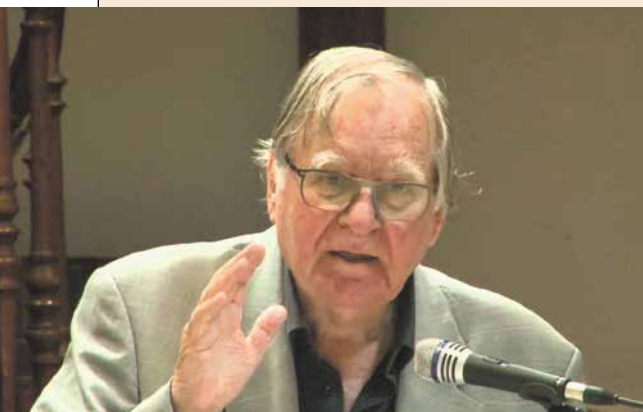
De exacte verdere invulling van de

avond staat op dit moment nog niet vast. Daarover zal half augustus nog met alle betrokkenen overleg plaatsvinden. Pas in de volgende *Onderweg* (nummer 7) kunnen we u de officiële uitnodiging en het precieze programma aanbieden, maar nu al is zeker dat het een mooie, unieke en onvergetelijke avond wordt in de prachtige, sobere, laatmiddeleeuwse Gudulakerk. Deze avond mag u niet missen. Zet deze eenmalige, unieke avond daarom vooral nu al in uw agenda: 17 oktober, aanvang 19.45 uur. Het is raadzaam al om 19.30 uur in de kerk te zijn.

De avond is voor alle belangstellenden, parochianen en niet-parochianen, bijzonder interessant.

Iedereen is van harte welkom. De toegang is gratis, maar het is wel wenselijk dat u aan het eind van de avond aan de uitgangscollecte naar draagkracht bijdraagt. Voor meer informatie kunt u terecht bij Wim Boelens, telefoon 06 - 558 107 15 of e-mail wjboelens@planet.nl.

Wim Boelens,
contactpersoon Protestantse
Gemeente Lochem.

Vredesweek

Van 21 tot en met 29 september is de Vredesweek die dit jaar het thema 'Vrede verbindt over grenzen' heeft meegekregen.

Praten over vrede is praten over grenzen. Wie het nieuws volgt, ziet daar dagelijks voorbeelden van. De Amerikaanse president Donald Trump heeft de bouw van een grensmuur tussen de Verenigde Staten en Mexico op zijn 'verlanglijstje' staan, Europa is voortdurend op zoek hoe de buitengrenzen kunnen worden versterkt om vluchtelingen buiten de deur te houden en Vladimir Poetin vond het vanuit strategisch belang noodzakelijk de grenzen in Oekraïne te verleggen met de annexatie van de Krim. Bij het horen en zien van dit nieuws denken we – vaak gemakshalve – dat we met oorlogen en problemen in verre landen weinig te maken hebben. Immers, de oorzaken ervan zijn zo groot en complex dat ze weinig te maken hebben met ons persoonlijk leven. Bovendien voelen we ons machteloos bij het zien van oorlogsgeweld in Syrië, in Jemen, in Venezuela en al die andere door oorlogen geteisterde landen, bij de beelden van hongersnood en terreur in veel Afrikaanse landen en bij de schijnbaar onoverbrugbare kloof tussen arm en rijk.

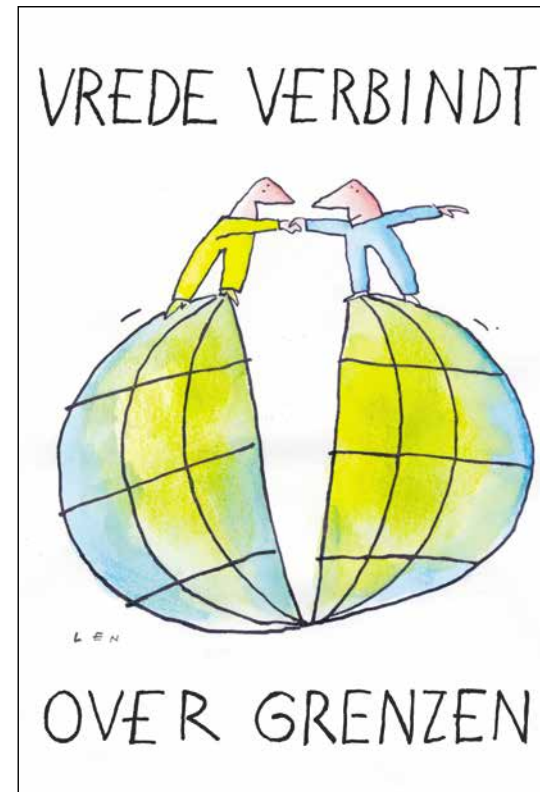
Toch kunnen we ons niet onttrekken aan alle wereldwijde conflicten en oorlogen. En verlangen we niet allemaal naar vrede, waar ook ter wereld? In actie komen voor een betere wereld begint met het zoeken naar de grenzen, de vrede in jezelf. Neem de tijd en word stil om de vrede in jezelf te vinden. Uit stilte ontstaan helderheid van geest en het vermogen grenzen te onderscheiden, grenzen die maar al te vaak scheiden. Als er geen vrede is in jezelf, leef je aan Gods bedoelingen voorbij. Over de bedoelingen van God voor ons leven, daarover gaat het in de zaligsprekingen in de Bergrede in het evangelie van Mattheus. In de zevende zaligspreking zegt Jezus: "Zalig de vredestichters, want zij zullen kinderen van God genoemd worden". Hiermee zegt Jezus vanuit welke overtuiging Hij handelt en wat Hij hoopt en verwacht van de mensen die hem volgen en met hem mee willen doen. Vrede zou je het doel van de wereld en van het mens-zijn kunnen noemen. Mensen die hongeren en dorsten naar gerechtigheid en vrede, zijn mensen die hartstochtelijk durven

te verlangen naar een betere wereld. Jezus hoopt dat dat voor ons allemaal geldt, soms als een vurige vlam, soms als een kwetsbaar waakvlammetje dat nog net niet gedooft is maar op een zeker moment weer op zal vlammen.

Vrede is meer dan de afwezigheid van oorlog. Vrede is er als we mensen kunnen omarmen, als mensen er mogen zijn van zichzelf en van elkaar, als de verbondenheid tussen mensen actief wordt beleefd, wordt gezocht en wordt bewaard. Vrede is er als we samenleven met mensen uit andere culturen, als we ons inzetten voor een wereld zonder sociale ongelijkheid, als we ons niet laten leiden door populistische kretes en als we in staat zijn het belang van de ander voorop te stellen in plaats van ons eigen belang. Door de grens van ons egoïsme over te steken, komen we in een wereld van ontmoetingen en mogelijkheden. Dat gaat niet vanzelf, dat kost inspanning en een actieve houding. Jezus zegt niet: "Zalig de vreedzamen", maar "Zalig de vredestichters". Vrede vergt actie, we

In 2017 schreef Marga Engelage in *Onderweg*: "Als we ons verdiepen in Gods Woord en bedoeling, zullen we leren te onderscheiden en te zien dat het altijd om liefde gaat, om samen te leven en te werken, om verdraagzaamheid en gerechtigheid. Dan werken we aan vrede."

Werken aan vrede kan in de Vredesweek door aan diverse activiteiten binnen en buiten de parochie deel te nemen. Zo houdt de geloofsgemeenschap Keijenborg op zondag 29 september een oecumenische viering rond het thema vrede in de Hervormde kerk in Halle. De viering begint om 10.00 uur. In de Vredesweek is er in Lochem elke dag een activiteit: zaterdag 21 september is 's avonds de opening van de Vredesweek met 'Licht van Gudula' in de Gudulakerk, zondag 22 september is er in de St. Josephkerk een eucharistieviering met pastoor Harry Scheve, maandag 23 september is er een 'Tegenlicht Meetup' in het Stadhuis,

moeten iets doen. Tot het oversteken van die grens behoort ook het mogen en moeten leren vrede te ontvangen. Vrede ontvangen, de vrede Gods toelaten in je hart, in jezelf geloven omdat je een kind van God bent, is het mooiste geschenk dat we in ons leven kunnen ontvangen, want van daaruit kunnen wij op onze beurt vredestichters worden.

Gerrit te Vaarwerk

dinsdag 24 september een meezingavond met het koor PopCorn in de BIC-ruimte van het Apostolisch Genootschap aan de Julianaweg, woensdag 25 september een vredesontbijt in de Selimye Moskee aan de Mauritsweg en een workshop gewelddoos communiceren in de BIC-ruimte van het Apostolisch Genootschap, donderdag 26 september is er in het Stadhuis een spreker van PAX en Vluchtelingenwerk, vrijdag 27 september kunt u in woonzorgcentrum Gudula terecht in het Café van de Vrede en zondag 29 september is er in de Gudulakerk een interreligieuze viering. In Almelo, Almere, Emmen, Harderwijk, Zwolle en diverse andere steden kunt u deelnemen aan de **Walk of Peace**. De Walk of Peace is een wandeling van en voor vrede, een wandeling om te ervaren én te laten zien dat we, ondanks verschillen, toch met elkaar op kunnen lopen. De dagen en tijdstippen waarop u kunt deelnemen zijn te vinden op www.vredesweek.nl/walk-of-peace-in-nl.

Memorial Event

Op zondag 10 november (14.30 uur) is er in de St. Josephkerk in Lochem een Memorial Event met klinisch psycholoog Manu Keirse, emeritus hoogleraar aan de faculteit geneeskunde van de Katholieke Universiteit Leuven. Manu Keirse verzorgt een lezing rond het thema 'Helpen bij verlies en verdriet'. Ieder mens krijgt te maken met verlies. En ieder mens wil er het liefst ver van blijven, terwijl het onvermijdelijk is. Manu Keirse staat stil bij het gemis, herdenken en herinneren van een dierbare en gaat in op wat kan helpen bij verlies en verdriet.

U bent vanaf 14.00 uur welkom om voorafgaand aan de lezing een herinneringshart met naam op te hangen aan de 'herinneringsmuur'.

Naast de lezing van Manu Keirse brengen het koor Stemmig, het Passie-projectkoor (beide onder leiding van dirigent Frank Sterenborg) en soliste Ellis Sportel troostende liederen ten gehore.

Helpen bij verlies en verdriet

Aan de hand van herkenbare voorbeelden laat Manu Keirse zien dat rouwen niet gelijkgesteld moet worden aan 'verwerken' en afscheid nemen, maar aan het leren op een andere manier vast te houden. Hij stelt dat enkel diegenen die hebben liefgehad ook echt verdriet kunnen ervaren. Hij gaat in tegen culturele opvattingen als 'de tijd heelt alle wonden' en 'het leven gaat verder'. Het is niet de tijd en het leven die genezen, maar hoe mensen ermee omgaan. Iemand die een dierbare heeft verloren, krijgt vaak de vraag: "Heb je het al verwerkt, ben je er al overheen?" Keirse: "Hoe kun je een groot verlies accepteren? Dat kan niet. Als je je kind verliest, raak je daar niet overheen. Je blijft altijd de ouders van dat gestorven kind. Je leert wel met het verlies te leven, maar dat is iets anders dan verwerken of aanvaarden. Mensen vragen mij als rouwdeskundige vaak of ze hun verdriet ooit te boven zullen komen en of er ooit nog een gelukkige dag zal zijn. Ik geloof daarin! Sterven is een moment. Het verlies overleven duurt een hele tijd en het gemis zal nooit echt overgaan.

Rouwverwerking is een proces dat bij iedereen anders verloopt. Eerst moet je de werkelijkheid onder ogen zien en vervolgens de pijn van het verlies ervaren. Alles wat je doet om dat te verdringen, verlengt het rouwproces. Een volgende stap in het rouwverwerkingsproces is je aanpassen aan de wereld na het verlies en ten slotte zul je moeten leren opnieuw te genieten en de herinnering aan de dierbare overledene levendig te houden. Ooit zullen de herinneringen aan het leven van je geliefde het moment van sterven en verdriet overstijgen. Verlies overleven is niet loslaten, maar anders leren vasthouden."

In zijn lezing gaat Manu Keirse in op vragen als "Verdriet, wat is dat eigenlijk?", "Gaat verdriet ooit over?", "Wat gebeurt er met je als je rouwt omdat je een dierbare verliest?", "Wat kun je zeggen tegen iemand die verdriet heeft?" en "Waar ligt de grens tussen geluk en verdriet?"

Manu Keirse

De sociaal psycholoog Manu Keirse, die in het dorpje Dudzele onder de rook van het Belgische Brugge als één van elf kinderen in een rooms-katholiek arbeidersgezin opgroeide, staat in België en Nederland te boek als een expert in patiëntenbegeleiding, het omgaan met rouw en verdriet en in palliatieve zorg. Hij is emeritus hoogleraar van het vak 'Verlies' aan de faculteit geneeskunde van de Katholieke Universiteit Leuven, was docent aan de faculteit Gezinswetenschappen Odisee Brussel en staatssecretaris bij het Belgische ministerie van Consumentenzaken. Manu Keirse schreef talrijke boeken, waarvan de bestseller 'Helpen bij verlies en verdriet' de eerste was. Hij verkocht in totaal 300.000 boeken. Bekende titels van zijn hand zijn 'Vingerafdruk van verdriet', 'Stil verdriet', 'Als ik er niet meer ben', 'Afscheid van moeder', 'Helpen bij ziekte en pijn' en 'Van het leven geleerd'. Manu Keirse is getrouwd, heeft vier kinderen (van wie twee pleegkinderen) en negen kleinkinderen.

Gerrit te Vaarwerk

Meezingen op het Memorial Event?

Wilt u op het Memorial Event meezingen in het projectkoor? Dat kan! Aanmelden vóór 1 oktober per e-mail: projectkoordepassie@gmail.com. Er wordt drie keer gerepeteerd, en wel op de maandagen 21 oktober, 28 oktober en 4 november, telkens van 19.00 uur tot 20.30 uur.

De repetities zijn in de Daltonschool St. Joris in Borculo (ingang aan de Steenstraat). Op het Memorial Event op zondagmiddag 10 november in de St. Josephkerk zingt het projectkoor in twee blokken van vier liederen en een slotlied.

Joost van Duin 'Nooit gedacht dat werken met kinderen zo leuk is'

Sinds 2016 is Joost van Duin actief in de parochiebrede Vormselgroep. Een goede reden om nader kennis met hem te maken. We hebben elkaar nog nooit ontmoet, hij heeft per mail laten weten dat hij in het buurtschap Medler tussen Vorden en Ruurlo woont. Dus daar rij ik op maandagavond 22 juli maar eens naar toe. Het is een prachtige omgeving, het buurtschap is als het ware ingeklemd door drie Vordense kastelen: het Medler, Onstein en de Wiersse.

Joost is al buiten als ik het erf op loop. We stellen ons aan elkaar voor en nemen plaats aan een tafel in zijn achtertuin. 'Koffie, thee of wat anders, Hans?' vraagt hij. 'Koffie graag!' Ik hoor dat hij spreekt met een lichte Noord-Hollandse tongval. Ik ben eigenlijk wel benieuwd wat zijn achtergrond is.

We komen eerst wat aan de praat over ons eigen blad, *Onderweg*. Joost laat weten dat hij het een goede zaak vindt dat het blad nog altijd op papier uitkomt. 'Als zo'n blad op de mat valt, komt het je huis binnen. Andere gezinsleden zien het ook en zullen ook de neiging hebben om er eens wat in te lezen. Het digitale lezen zal wel de toekomst hebben, maar ik ben ervan overtuigd dat de op papier gedrukte letter ook zal blijven bestaan. Het heeft zo zijn voordelen.' Al snel kom ik er achter dat het niet zo maar een mening van iemand is, maar van een professional. Joost geeft aan dat hij zelf in de uitgeverijwereld werkzaam is. 'Ik werk bij het vakblad AMT dat uitgegeven wordt door Vakmedianet (v/h Misset) in Doetinchem. Bij AMT ben ik key account manager, wat inhoudt dat ik voor AMT advertentieruimte verkoop aan klanten. Ik werk in de binnendienst. Per telefoon onderhoud ik contacten met bestaande klanten en probeer ik nieuwe te werven. Elk jaar stellen we ons targets en die proberen we te realiseren. Het werk brengt ook wel een zekere stress met zich mee.'

Snel wordt ook duidelijk dat Joost een baan heeft die alles te maken heeft met zijn grote passie, die hij vanaf zijn prille jeugd al heeft: auto's. Ik vraag hem hoe hij zo in die wereld is terechtgekomen. Joost vertelt zijn levensgeschiedenis: 'Ik ben 51 jaar geleden geboren in Emmen. Nadat ik de Mavo en de Havo had gedaan ben ik naar Driebergen gegaan om daar een opleiding te volgen aan de IVA, het Instituut Voor de Autohandel. Daarna moest ik in militaire dienst en vervolgens ging ik aan de slag als autoverkoper bij Smit & Co in Zwolle. Toen ik vijf jaar in Zwolle had gewerkt heb ik de overstap

gemaakt naar het bedrijf van mijn vader, een uitgeverij/drukkerij dat een blad met bouwberichten uitgaf. Toen dat bedrijf in 1996 werd overgenomen door Misset had ik de keus: ga ik een andere baan zoeken of ga ik met het bedrijf mee? Ondertussen had ik Marjan ook leren kennen. We trouwden in 1997. We kozen ervoor om met het bedrijf mee te gaan en zo kwamen we in 1998 in Vorden terecht.'

Nu komen we te praten over zijn kerkelijk leven. 'Ben je altijd praktiserend katholiek geweest?' vraag ik. 'Ja,' zegt Joost, 'ik kom uit een goed katholiek nest.' 'Ik dacht dat Drenthe meer een protestantse provincie was,' zeg ik. 'Mijn ouders komen oorspronkelijk uit Noord-Holland, uit Heilo, maar zijn verhuisd naar Emmen omdat mijn vader daar werk kreeg.' 'Aha,' lach ik, dan heb je de tongval van je ouders!' Joost lacht en vertelt verder: 'We woonden in Emmen vlak bij de kerk en het Noorder Dierenpark. Toen ik een jaar of 17 was ging ik natuurlijk ook stappen, naar de disco op zaterdagavond. Maar omdat ik na een avond stappen zondagmorgens niet veel zin had om naar de kerk te gaan besloot ik om op zaterdagavond al naar de kerk te gaan, nog voor het stappen dus. Dan ging ik alleen, dat zegt toch ook wel wat! In Emmen was ik ook lid van de jeugdclub van de kerk. We organiseerden discoavonden en uitwisselingsweekenden.' Joost vraagt of ik wat anders wil drinken. 'Een alcoholvrij biertje?' 'Ja, lekker!' 'Toen Marjan en ik ons aansloten bij de Vordense parochie was pastoor Van Zeelst hier nog. Dat was er nog een van

de oude stempel. Hij deed alles zelf, zelfs het maken van het parochieblaadje. Maar goed, de tijden zijn veranderd. Marjan werd lectrice en werd lid van het koor Vokate. Zelf zat ik van 2004 tot 2008 in het Vordense parochiebestuur. Toen onze zoon Sander zijn Eerste Heilige Communie deed ben ik bij de EHC-groep terecht gekomen. Een aantal jaar geleden, in 2016, werd ik gevraagd om deel uit te gaan maken van de Vormselgroep. Daar heb ik 'ja' op gezegd. Ik werk namelijk erg graag met kinderen. Voordat onze kinderen Sander en Corine geboren werden heb ik nooit gedacht dat kinderen zo leuk waren. Hoe ze met hun open mind naar de wereld kijken, met dat open vizier! Kinderen zijn net sponzen: je moet hen dingen vertellen en met geduld uitleggen, dan nemen ze alles op. Toen Sander bij Ratti ging voetballen ben ik daar ook coach geworden. Vrijwilligerswerk betaalt zich uit in de mensen die je ontmoet, de dingen die je meemaakt. Maar om terug te komen op de Vormselgroep: daarin maak ik ook gesprekken mee die de essentiële dingen in het leven raken. Zoals gepest worden op school. Dat raakt me diep. Ik probeer ook altijd de oude Bijbelse verhalen te vertalen naar de hedendaagse tijd, want die verhalen vertellen eeuwige waarheden.'

Dan vraag ik hem wie of wat God voor hem is. 'God is de basis waaraan ik me vast kan houden,' vertelt Joost, 'ik voel me thuis in de Eucharistieviering, een Latijnse mis maar ook een familieviering. Afgelopen april ben ik met mijn vader naar Israel geweest. Daar hebben we de plaatsen waar Jezus heeft gepredikt bezocht: Jeruzalem, de Dode Zee en het Meer van Galilea. In de grot van het graf van Jezus had ik een mystieke ervaring, hoewel het warm was werd ik koud, en ik dacht: Wauw! Wat echt, wat mooi dat ik hier ben!'

Als we afscheid nemen vraagt Joost me of ik nog even mee wil lopen naar zijn schuur. Daar staat zijn Ford Mustang Cabrio, die hij me met gepaste trots laat zien. Het wordt me duidelijk: Joost leeft intens en heeft zijn jeugddromen aardig verwezenlijkt!

Hans Limbeek

Maria, de Moeder Gods

Bij het uitkomen van dit nummer van *Onderweg* hebben we net het feest van Maria Tenhemelopneming gevierd (15 augustus). Maria is in de Katholieke Kerk een van de centrale figuren van verering. Dit blijkt alleen al uit het feit dat er in bijna alle maanden van het jaar wel Mariafeesten zijn, bovendien wordt mei de Mariamaand genoemd en oktober de Rozenkransmaand.

Mariakapel Hengelo

Dat Maria zo belangrijk is, is ook in de kerken van onze parochie duidelijk waarneembaar. Zo zijn de kerken van Joppe en Borculo vernoemd naar Maria (Onze Lieve Vrouw Tenhemelopneming) en er zijn o.a. in Borculo, Keijenborg en Drempt rozenkransgroepen die wekelijks bijeen komen om te bidden. Ook is er in vrijwel elke kerk binnen onze parochie een Mariakapel te vinden waar men kaarsen kan opsteken en zich kan richten tot de Moeder van God. De redactie van *Onderweg* heeft zich dan ook voorgenomen om na de serie artikelen over de koren op de achterflap een serie over de Mariakapellen binnen onze parochie te starten.

Binnen de katholieke theologie is het zo dat Maria nooit de plaats in kan nemen van Jezus als Verlosser, maar verwijst zij altijd naar Jezus als de werkelijke Middelaar tussen God en mens. In de volksdevotie wordt Maria als toegankelijker beschouwd dan Jezus en vervult zij de rol van 'Voorspreester'. Veel gelovigen bidden tot Maria om haar

te vragen om voorspraak, d.w.z. men vraagt Maria voor hen te bidden.

Wie een duik in de kerkgeschiedenis neemt ziet dat de Mariadevotie in de loop der eeuwen steeds is gegroeid. In de eerste eeuwen van het christendom was er nog niet veel aandacht voor Maria. Bij feesten als Maria Boodschap en Opdracht in de Tempel stond Jezus centraal. Maar met het Concilie van Efeze in 431 veranderde dat. Bij de feesten Maria Tenhemelopneming en Maria Geboorte, die vanaf die tijd gevierd werden, stond Maria centraal. Nog weer later, in de twaalfde eeuw was er een tweede grote opleving van de Mariadevotie. De legende van St. Dominicus (1170-1221), de stichter van de Dominicanen, speelde daarbij een grote rol. Hij zou van Maria een rozenkrans hebben ontvangen. Hoe dan ook, het rozenkrans bidden ontstond in deze periode. In de 19e eeuw was het paus Pius IX die het dogma van de Onbevleete Ontvangenis afriep.

Deze leerstelling houdt in dat Maria in tegenstelling tot alle andere mensen vrij is van de erfzonde. Pius IX riep het dogma af in 1854. Vier jaar later ontstond de Lourdesdevotie, toen Bernadette Soubirous vertelde over de Mariaverschijningen die ze had meegemaakt. Een ander belangrijk jaar is 1917 toen Maria verscheen en voorspellingen deed aan drie Portugese kinderen en het Zonnewonder van Fatima zich voltrok. Tot slot wil ik wijzen op het

dogma van Maria Tenhemelopneming dat paus Pius XII in 1950 afriep, nog niet zo lang geleden dus. Dit dogma houdt in dat Maria met lichaam en ziel door God is opgenomen in de hemel. Maria Hemelvaart, zoals het in de volksmond ook vaak wordt genoemd, is dus volgens de kerkelijke leer eigenlijk een verkeerd woord.

Hans Limbeek

KORT Onderweg

Joost Baneke

Op 21 juni jl. vierde pastor Joost Baneke zijn vijfjarig priesterjubileum. Wij feliciteren hem met dit eerste lustrum.

Startviering

Op zondag 1 september is voor alle parochianen de startviering in de H. Willibrordkerk in Steenderen. Deze viering mag u niet missen!

ParochiePost

Wilt u regelmatig informatie uit onze parochie via de email ontvangen, schrijft u zich dan in voor de ParochiePost. Dat kan via de link op de homepage van onze website: <https://www.12apostelen.nl/index.php/parochiepost/>

Lezingen in de weekendvieringen

Datum	Eerste Lezing	Tweede Lezing	Evangelie
24/25 aug.	Jes. 66,18-21	Heb. 12,5-7+11-13	Lc. 13,22-30
1 sept.	Sir. 3,17-18+20+28-29	Heb. 12,18-19+22-24a	Lc. 14,1+7-14
07/08 sept.	Wijsh. 9,13-18b	Filemon 9b-10+12-17	Lc. 14,25-33
14/15 sept.	Ex. 32,7-11+13-14	1 Tim. 1,12-17	Lc. 15,1-32
21/22 sept.	Am. 8,4-7	1 Tim. 2,1-8	Lc. 16,1-13
28/29 sept.	Am. 6, 1a+4-7	1 Tim. 6,11-16	Lc. 16,19-31
05/06 okt.	Hab. 1,2-3+2,2-4	2 Tim. 1,6-8+13-14	Lc. 17,5-10
12/13 okt.	2 Kon. 5,14-17	2 Tim. 2,8-13	Lc. 17,11-19

Hoe de kerk toekomst heeft (2)

Een visie vanuit diaconaal perspectief

In het vorige nummer heb ik gezegd dat in de laatste vijftig jaar bij veel katholieken het geloof is versmald tot moraal, tot een levensbeschouwing met een visie op wat goed en minder goed is. Het gevoel voor het mysterie verdampte bij velen. Maar hoe is dit mogelijk? Hoe kan een brede volkskerk in vijftig jaar zo verdampen? Daarvoor is het nodig te kijken naar de periode die daaraan voorafging: de periode van het Rijke Roomse Leven (1860-1960). Vanaf de stichting van de Republiek waren katholieken in ons land tweederangs burgers. In 1853 kwam er een nieuwe grondwet. Er kwam ruimte voor katholieke instellingen en ook voor bisschoppen. In de honderd jaar die volgden is het de katholieken in Nederland gelukt om maatschappelijk volwaardig mee te gaan tellen. Deze emancipatiestrijd werd geleid door een groep vooraanstaande geestelijken en leken. Samen leidden zij de katholieke zuil, die steeds groter werd en talloze onderdelen van het leven omvatte. Binnen de zuil was er een warme nestgeur maar ook een grote sociale controle. Er werd voor je gedacht en er volgden vaak sancties als je 'buiten de lijntjes kleurde'. Katholieken gingen massaal naar de mis en namen deel aan allerlei devotionele praktijken. Als je een meer persoonlijke geloofsbeleving wilde ontwikkelen vroeg dat inspanning: op zoek gaan naar een goede plek van bezinning en verdieping in bijvoorbeeld een klooster of abdij. Dat waren plekken waar je wat Borgman noemt 'een contemplatieve houding' kon ontwikkelen: oog voor wat God jou persoonlijk geeft en wat hij met jouw leven voorheeft.

Lang niet iedereen nam of kreeg daar ruimte voor. De behoefte was er ook vaak niet; je wist immers precies waaraan je je te houden had. En in de zuil kwam je samen stap voor stap vooruit. Erik Borgman noemt in zijn boek een vrouw die volgens hem wel actie en contemplatie met elkaar wist te verbinden: Marga Klompé. Deze vrome katholiek loodste als minister in 1965 de Algemene Bijstandswet door het parlement. Als ik naar haar maar ook naar mijn eigen leven kijk zie ik een aantal eigenschappen voor een goede balans tussen actie en contemplatie:

- 1) Ik zie een uitdaging op een terrein waar ik talent heb
- 2) Ik voel me onzeker of ik dit wel aankan
- 3) Toch voelt het als een roeping; God doet een appèl op mij
- 4) Ik durf het aan vanuit het vertrouwen dat God me zal bijstaan
- 5) Ik breng mijn ervaringen, mijn vallen en opstaan, voor God
- 6) Ik ervaar dat ik geleid word en gesteund, ook als ik heel ergens anders uit kom dan waar ik eerst dacht
- 7) Dankbaarheid en overgave aan wat komt worden de grondtonen van mijn leven

Mijn inschatting is dat Marga Klompé deze innerlijke balans had, maar dat voor velen in die tijd het geloof een mengeling was van sterke morele overtuigingen en een meer gevoelsmatig devotioneel geloof. Met eigen woorden bidden en nadenken over het geloof lieten veel katholieken over aan de geestelijkheid en de religieuzen. Met het voltooien van de emancipatie en de opkomst van een meer liberale tijdgeest kwam er een einde aan de sociale controle. Er was een grote behoefte aan mondigheid. Men wilde dingen begrijpen. Het gevoel voor de contemplatieve kant van geloven was toch al niet zo sterk ontwikkeld en verdampte nu bij velen helemaal. Veel voorgangers dachten dat je het geloof bij de tijd kon brengen door waarden en normen tot het eigenlijke onderwerp van de verkondiging te maken. "Als je maar een goed mens bent" werd voor velen de kortste samenvatting van hun geloof.

Hans Oldenhof

Uitreiking Ariëns Prijs op 12 oktober

De driejaarlijkse Ariëns Prijs voor Diaconie wordt in 2019 uitgereikt op zaterdag 12 oktober in het Titus Brandsmahuis te Deventer (Titus Brandsmaplein 2). Tijdens deze zesde editie worden tevens de winnaars Publieksprijs en de Ideeën Prijs. Reserveer deze datum vast in uw agenda! Opgave (i.v.m. lunch): info@dkci-utrecht.nl.

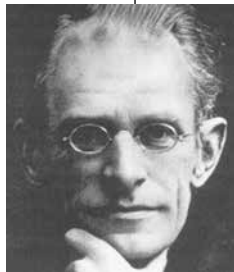
Via de website van de Diocesane Kerkelijke Caritas Instelling (DKCI) kan sinds 1 juni gestemd worden voor de Publieksprijs. In totaal zijn er 31 initiatieven, projecten en activiteiten waarop nog t/m 10 oktober kan worden gestemd via www.dkci-utrecht.nl.

Van elk initiatief is een kort verhaal beschikbaar op de site. Uit dat overzicht blijkt de verscheidenheid van de genomineerde projecten: van inloophuis tot hulptelefoon, van pelgrimstocht tot herinneringsboek en van fietsprojecten tot initiatieven rond voedsel. Deze keer heeft de organisatie ook een Ideeën Prijs uitgeschreven voor het beste diaconale idee – deze projecten dingen niet mee voor de Publieksprijs.

Met de diaconale Ariënsprijs worden twee doelen nagestreefd:

- a. Aandacht en inzet voor diaconie stimuleren.
- b. Initiatieven stimuleren op het terrein van diaconie waarvoor anders geen geld is.

De Ariëns Prijs voor Diaconie werd in 2003 in het Aartsbisdom Utrecht in het leven geroepen en draagt de naam van Alphons Ariëns: deze priester van het aartsbisdom toonde in de vorige eeuw een grote betrokkenheid bij de in armoede verkerende arbeidersgezinnen in Twente. De prijs wordt om de drie jaar uitgereikt, de jury heeft in mei alle genomineerden persoonlijk bezocht om een goede indruk te krijgen van de verschillende initiatieven. Vanuit het bezoek en het gesprek ontstaan verhalen die gebundeld zullen worden in een boekje.

Jezus Onderweg

De Apostelen: Andreas en Bartholomeüs

Over het leven van Andreas is niet zoveel bekend. Hij was volgens de evangelist Johannes de eerst geroepen apostel en de broer van apostel Simon Petrus. Zijn naam is afgeleid uit het Grieks: Avopeac, wat zoveel betekent als de mannelijke, de moedige. Ook was hij de eerste leerling van Johannes de Doper. Andreas en ook Simon Petrus (door zijn broer ook geïnteresseerd geraakt in Jezus) waren toehoorders bij een van de vele preken die Jezus gehouden heeft. Sommigen werden

ongetwijfeld aangetrokken met het idee dat Gods Koninkrijk de macht van Rome kon breken. Er was wellicht weer hoop voor een onafhankelijke staat. Maar het heeft haast nog 2000 jaar geduurd voordat deze onafhankelijke staat werkelijk is opgericht! Veel anderen hadden juist interesse in de oproep van Jezus om anders te gaan leven en een nieuwe weg in te slaan.

Andreas en Simon Petrus waren meer gefascineerd door de persoon van Jezus en wilden bij Hem in de buurt blijven. Jezus zag hen tijdens een van zijn wandelingen langs het meer van Galilea. Hij zag hun bekwaamheid in hun werk. 'Jullie zijn goede vissers,' zei hij, 'Volg Mij en Ik zal jullie leren om vissers van mensen te worden.' Andreas en zijn broer volgden Hem. De oorspronkelijke woonplaats van Andreas was Betsaïda. Die plaats behoorde eigenlijk niet tot Galilea, omdat het aan de oostkant lag, vlakbij het punt waar de Jordaan het meer binnenstroomt. Deze kant van het meer was overwegend niet-Joods. Hij is geboren in 5 voor Chr. en 60 na Chr. overleden in Paltras in Griekenland. Andreas is onder meer patroonheilige van Cyprus, Rusland, Roemenië en Schotland. (De geloofsgemeenschap Brummen heeft Andreas als naamheilige.)

Bartholomeüs is een van de minder bekende apostelen, alleen in de opsomming van de twaalf apostelen en als getuige van Jezus Zijn Hemelvaart, wordt hij genoemd in het Nieuwe Testament. Hij is geboren in Kana. Zijn naam is afgeleid van Bar-Tolmay of wel 'zoon van'. Later is hij naar India, Mesopotamië en Perzië gegaan om daar te prediken, in Armenië is hij overleden nadat hij gemarteld werd vanwege zijn geloof. Voor veel christelijke stromingen is hij

een belangrijke Heilige: voor de Armeense, de Koptische, de Ethiopische en de Jakobitische Kerk. Bartholomeüs wordt op 24 augustus als naamheilige vereerd. Op verschillende plaatsen worden relikwieën van hem bewaard en vereerd. Uiteindelijk is hij in Rome begraven. Voor Armenië is hij patroonheilige.

Huub Winkeler

MISSIO Wereldmissiemaand 2019: NOORDOOST-INDIA

Wat is jouw missie?

Het noordoosten van India is slechts via een smalle doorgang verbonden met het centrale gedeelte van India. Er leven veel verschillende etnische bevolkingsgroepen, die zich vaak tweederangsburgers voelen. Ze worden uitgebuit en bedreigd in hun culturele identiteit.

Christenen

Talrijke religieuze gemeenschappen zijn in de regio werkzaam. Steeds meer priesters en religieuzen komen uit de regio zelf. Dat is een positieve ontwikkeling. Zij zijn vanwege hun afkomst vertrouwd met de cultuur. De katholieke kerk ziet het hier als haar missie om zich in te zetten voor de bescherming van de waardigheid en de rechten van de mensen en voor de bescherming van de schepping en de inheemse bevolking te begeleiden in een samenleving die verandert.

Touring Sisters

Twee aan twee gaan de 'Touring Sisters' naar de dorpen in de Himalaya. De rondtrekkende zusters verlenen medische zorg, geven onderwijs en delen gedurende enkele weken het eenvoudige leven met de inwoners van het dorp. Door hun leven zijn de zusters een voorbeeld en een symbool van christelijke naastenliefde.

Op de theeplantages in de deelstaat Assam worden de theepluksters uitgebuit en vaak slachtoffer van mensenhandel. Zusters van de Salesianen maken de vrouwen en meisjes met behulp van straattheater bewust van de gevaren.

Buitengewone Missiemaand: Gedoopt en Gezonden

Met de campagneslogan 'Wat is jouw missie?' sluit Missio aan bij het thema van de Buitengewone Missiemaand. Iedere gedoopte heeft een missie. Iedereen heeft de opdracht de Blijde Boodschap te verkondigen.

MISSIO ondersteunt de opbouw van de kerk en het pastorale werk in Noordoost-India. Help mee! Geef aan Missio Pauselijke Missiewerken in de collecte op Missiezondag 20 oktober of stort uw bijdrage op NL65 INGB 0000 0015 66, t.n.v. Missio Wereldmissiemaand, te Den Haag. Meer informatie: www.missio.nl

WERELD
MISSIE
MAAND

oktober 2019

NL65 INGB 0000 0015 66 ANBI

Pelgrimeren

Mensen zijn pelgrims

Pelgrimeren is van alle tijden. Ook vandaag de dag zie je mensen op weg gaan voor een voettocht van weken of maanden naar soms verre bestemmingen zoals Rome, Assisi of Santiago de Compostela. Wat bezielt hen? De bestemming is sneller per auto, met de trein of met het vliegtuig te bereiken. Maar het gaat niet alleen om het einddoel, het gaat vooral om het onderweg zijn. Indrukwekkende pleisterplaatsen, idyllische plekken, interessante ontmoetingen, de pelgrim geniet ervan, maar het brengt hem of haar niet van de weg af. Steeds is er het verlangen om de tocht te vervolgen.

Het zit ook niet altijd mee onderweg. Maar bij tegenslagen wordt de pelgrim op de been gehouden door de gedachte dat er morgen een nieuwe dag is, een dag waarop hij of zij een stukje dichterbij het einddoel komt. Mensen zijn pelgrims; dat is van alle tijden.

In de bijbel wordt er – zonder dat het woord pelgrimeren valt – veel gereisd. Mensen worden geroepen om hun land en hun familie te verlaten. Ze worden weggeroepen uit een gevestigde orde, uit een overzichtelijk en zeker bestaan. Ze gaan op weg naar het onbekende, ze gaan een nieuw leven tegemoet. Wat hen gaande houdt is een droom over de toekomst. Zo trekt Abraham weg uit zijn land, uit zijn stam, hij trekt weg op de roep van de Heer. Hij pakt zijn spullen bij elkaar en vertrekt zonder te weten waar het hem zal brengen, in vertrouwen gaat hij het avontuur aan. Hij leeft van de belofte. Ook Mozes laat zijn veilig onderkomen in de steek om zijn volk uit Egypte te leiden. Hij kan zijn volk ertoe bewegen om weg te trekken uit het slavenhuis op weg naar het beloofde land. Wat hem gaande houdt is een droom over de toekomst.

Ook tegenwoordig zijn mensen onderweg met een verlangen naar het beloofde land. Wie een lange en saaie weg aflegt, kan de indruk hebben dat hij niet opschiet. Dat einddoel blijft maar vaag en mistig achter

de horizon. Omkijken naar de afgelegde weg biedt soms troost, want dan blijkt dat het vertrekpunt zich al in een ver verleden bevindt. Een mens blijft zich tot op de laatste dag van zijn leven ontwikkelen. Idealen kunnen zich wijzigen, toespitsen, zuiverder worden. Waar je ooit heilig in geloofde, kan een lege huls worden. De toekomst is nooit vanzelfsprekend. Morgen kan alles anders zijn. Wie onderweg durft te gaan naar het beloofde land, staat met geloof in het leven. Geloven is gaan, geloven is openstaan voor wat er vandaag op je afkomt waarbij God en Jezus over je schouder meekijken. Geloven is een houding van openheid voor de noden van mensen, openheid voor het beloofde land waarheen we op weg zijn. Blijf niet staren op wat vroeger was, durf vooruit te zien naar het Rijk Gods, want we zijn pelgrims.

Vorig jaar ging een groep parochianen als ware pelgrims op weg naar Santiago de Compostela. Dit jaar zochten de parochianen het wat dichterbij huis. Lopend, gesprekken voerend, zwijgend, kerken, kloosters en kapellen bezoekend trokken ze door Zuid-Limburg. Gelukkig natuurlijk niet alleen op de serieuze tour, maar toch ... Het ging de groep in elk geval ook om ontmoeting en verdieping. Bij pelgrimeren stel je je vragen die er toe doen, die je leven richting geven, vragen waarover je voor die tijd niet had nagedacht of die je juist had weggestopt.

Het is een hele uitdaging om op de pelgrimstocht van je leven de rugzak met waardevolle bagage te vullen, niet met eigenschappen en karaktertrekken die jezelf en anderen beletten ongeremd en met de blik vooruit op weg te gaan. Bagage als 'vastgeroest zitten', dogma's, hoogmoed, onverdraagzaamheid, frustraties, vooroordelen, vooringenomenheid, wantrouwen, haat en vooral ook 'ikke-ikke-ikke' laat je thuis. Maar je gaat uiteraard niet met een lege rugzak op weg. Wat stop je erin? Welke dingen zijn ons dierbaar? Wat houdt ons op de been? Wat biedt ons perspectief richting het beloofde land? Je zult de rugzak moet vullen met zaken als vrijheid, verdraagzaamheid, verantwoordelijkheid, vrede, vriendschap, vertrouwen, verbinden, liefhebben, hoop, 'blijven dromen' en vooral geloven.

Onderweg met de twaalf apostelen

Na de pelgrimsreis naar Santiago de Compostela in 2018 en de reis 'Pelgrimeren in Limburg' in 2019 staat er ook voor 2020 een parochiële pelgrimsreis op het programma. Het bijzondere van de 'reis' in 2020 is, dat de dagelijkse wandelingen van 10 à 18 km binnen de parochiegrenzen worden afgelegd en elke dag één of twee kerken van onze parochie worden aangedaan. De pelgrimsreis staat gepland voor de periode van woensdag 15 april tot en met zondag 26 april 2020. Op zondag 26 april wordt de reis afgesloten met een eucharistieviering in de Sint Jan in Zutphen. Zet deze pelgrimsreis nu al in uw agenda!

Omdat de deelnemers hotelkosten blijven bespaard (thuis overnachten) en de reiskosten tot een minimum beperkt kunnen blijven, hebben veel parochianen de mogelijkheid in 2020 binnen de parochiegrenzen op pad te gaan. Een mooie manier om de parochianen van de verschillende geloofsgemeenschappen (beter) te leren kennen en te ontmoeten. Gaat u in 2020 mee op pad met een rugzak vol met vriendschap, verbinden, liefhebben en geloven?

Het programma van de pelgrimseis 'Onderweg met de twaalf apostelen' staat op dit moment nog niet vast. In de volgende nummers van Onderweg volgt verdere informatie. Heeft u vragen, dan kunt u daarmee terecht bij Petra Hulman (telefoon 06-18550186 of e-mail petra.hulman@gmail.com) of Gerrit te Vaarwerk (telefoon 06-20329652 of e-mail gjvaarwerk@kpnmail.nl). Ook voor suggesties en ideeën kunt u met hen contact opnemen.

DAG	ZUTPHEN	BRUMMEN	JOPPE	LOCHEM	VORDEN	BORCULO	RUURLO
za 24/08		Vieringen in het Andreashuis	19.00 uur WCV M. Storteler			19.00 uur Eucharistie F. Zandbelt	
zo 25/08 21e zo. door het jaar MIVA	10.00 uur Eucharistie H. Scheve	wo 28 aug. 9.30 u. Woord & Gebed werkgroep		Gudulakerk 10.00 u. Oec. Viering werkgroep	geen samenkomst		geen viering
za 31/08		wo 4 sept. 9.30 u. Woord & Gebed werkgroep					
zo 01/09 22e zondag door het jaar	Steenderen, 10.00 uur: Parochiële Startviering; voorgangers: breed parochieel team						
za 07/09					18.30 uur Eucharistie J. Baneke		
zo 08/09 23e zondag door het jaar Ziekenzondag	10.00 uur Eucharistie E. Wassink	wo 11 sept. 9.30 u. WCV A. Bos	10.00 uur WCV werkgroep	10.00 uur Familieviering werkgroep		geen viering	10.00 uur Oec.viering werkgroep
za 14/09	17.00 uur Effata Viering		19.00 uur Eucharistie H. Scheve			19.00 uur WCV G. Oude Groen	
zo 15/09 24e zondag door het jaar	10.00 uur Eucharistie H. Scheve	Grote Kerk 10.00 uur Oec. Viering		10.00 uur WCV werkgroep	10.00 uur Oec.viering L. van de Kam		geen viering
za 21/09							19.00 uur Eucharistie H.Scheve/A.Bos
zo 22/09 25e zondag door het jaar Vredeszondag	10.00 uur Eucharistie F. Zandbelt	wo 25 sept. 9.30 u. Woord & Gebed werkgroep	10.00 uur WCV G. Spekkink	10.00 uur Eucharisite H. Scheve	9.30 uur WCV werkgroep	10.00 uur WCV werkgroep	
za 28/09						19.00 uur WCV M. te Morsche	
zo 29/09 26e zondag door het jaar	10.00 uur Eucharistie H. Scheve	wo 2 okt 9.30 uur Eucharistie H. Scheve	10.00 uur WCV werkgroep	Gudulakerk 10.00 u. Oec. Viering werkgroep	9.30 uur samenkomst parochiezaal		10.00 uur WCV M. te Morsche
za 05/10					18.30 uur Eucharistie H. Scheve		19.00 uur Taizé werkgroep
zo 06/10 27e zondag door het jaar Wereldmissie- dag Kinderen	10.00 Eucharistie J. Baneke 17.00 uur Vesper	wo 9 okt. 9.30 uur Woord & Gebed werkgroep	geen viering	10.00 uur WCV G. Oude Groen		10.00 uur WCV werkgroep	
za 12/10	17.00 uur Effata Viering						
zo 13/10 28e zondag door het jaar	10.00 uur Eucharistie H. Scheve		10.00 uur Familieviering werkgroep	10.00 uur Familieviering werkgroep	9.30 uur Anders Vieren	Gez. met Ruurlo 10.00 uur Anders Vieren	←

LEGENDA:

Euch.: Eucharistieviering

WCV: Woord- en Communieviering

WD:

Woorddienst

Oec.viering: Oecumenische viering

EHC:

Eerste H. Communieviering

HENGELO	KEIJENBORG	BAAK	DREMPT	OLBURGEN	STEENDEREN	VIERAKKER	DAG
				19.00 uur Eucharistie H Scheve			za 24/08
9.30 uur WCV M. Storteler	10.00 uur WCV werkgroep		geen viering		geen viering	geen viering	zo 25/08 21e zo. door het jaar MIVA
							za 31/08
Steenderen, 10.00 uur: Parochiële Startviering; voorgangers: breed parochieel team							zo 01/09 22e zondag door het jaar
						17.00 uur WCV werkgroep	za 07/09
9.30 uur Eucharistie J. Baneke	10.00 uur WCV werkgroep	11.00 uur WCV Werkgroep	10.00 uur Eucharistie H. Scheve	geen viering	9.30 uur WCV T. ten Bruin		zo 08/09 23e zondag door het jaar Ziekenzondag
							za 14/09
Remigius 10.00 uur Oec.viering G. Spekkink	10.00 uur Eucharistie J. Baneke	di 17 sept. 19.00 uur Eucharistie H. Scheve	geen viering	9.30 uur WCV werkgroep	geen viering	10.00 uur WCV G. Oude Groen	zo 15/09 24e zondag door het jaar
							za 21/09
9.30 uur WCV werkgroep	10.00 uur WCV werkgroep		geen viering	9.30 uur WCV werkgroep	9.30 uur Eucharistie J. Baneke	10.00 uur Oec.viering A. Bos	zo 22/09 25e zondag door het jaar Vredeszondag
						17.00 uur Eucharistie H. Scheve	za 28/09
9.30 uur WCV werkgroep	Halle Grote Kerk 10.00 Oec.viering werkgroep		10.00 uur WCV M.Storteler	geen viering	9.30 uur WCV werkgroep		zo 29/09 26e zondag door het jaar
							za 05/10
9.30 uur Eucharistie H. Scheve	10.00 uur WCV werkgroep		geen viering	9.30 uur WCV T. ten Bruin	geen viering	10.00 uur Eucharistie E. Wassink	zo 06/10 27e zondag door het jaar Wereldmissie- dag Kinderen
						17.00 uur WCV werkgroep	za 12/10
9.30 uur WCV werkgroep	10.00 uur Eucharistie J. Baneke		10.00 uur Anders Vieren	geen viering	9.30 uur Eucharistie F. Zandbelt		zo 13/10 28e zondag door het jaar

Rozenkrans bidden

Borculo: O.L.V. Tenhemelopnemingkerk, iedere woensdag om 10.15 uur,
Brummen: Andreashuis, elke maandag in okt. 18.45 uur.

Drempt: 1e woensdag van de maand, 19.00 uur, wo 2 okt, 19.00 uur **MARIALOF**; 9 okt. Rozenkrans bidden.

Joppe: OLV Tenhemelopneming, elke dinsdag in okt. 19.00 uur.

Keijenborg: H. Johannes de Doperkerk; iedere woensdag om 19.00 uur.

Zutphen: H. Johannes de Doperkerk, elke dinsdag in okt. 19.00 uur.

Vieringen door de week

Baak: H. Martinuskerk, iedere 3e dinsdag van de maand, 19.00 uur

Brummen: Andreashuis, iedere woensdag 9.30 uur.

Lochem: H. Josephkerk, 1^e donderdag van de maand, 10.00 uur.

Olburgen: H. Willibrordkerk, 1^e vrijdag van de maand, 15.00 uur.

Zutphen: H. Johannes de Doperkerk, 's woensdags, 9.30 uur.

Aanbedding H. Sacrament

Zutphen: H. Johannes de Doperkerk, iedere vrijdag 15.00 – 15.45 uur. Op de 1e vrijdag van de maand is er tevens Biechtgelegenheid.

Vieringen in verzorgingshuizen

Borculo: Andriessenhuis, 1^e vrijdag van de maand, 10.00 uur.

Brummen: Tolzicht, donderdag in de even week, 16.00 uur.

Hengelo: De Bleijke, 3^e donderdag van de maand, 19.00 uur.

Hengelo: De Bleijke, 4e vrijdag van de maand, Oec.viering, 18.30 uur,

Lochem: Gudula, zorggroep St. Maarten, 1e vrijdag van de maand, 10.15 uur.

Ruurlo: De Bundeling, 1^e vrijdag van de maand, 10.30 uur.

Vorden: Het Wehmehof, vrijdag, Oec. weeksluitering, 19.00 uur.

Zutphen: IJselflat, 2^e dinsdag van de maand, 10.00 uur.

Doopvieringen

Dopen vindt in principe plaats in een reguliere weekendviering, maar kan bij meerdere dopelingen ook in een aparte doopviering op dezelfde dag plaatsvinden. De doopvoorbereiding is parochieel georganiseerd. Deze voorbereiding is **verplicht** en wordt gegeven door de parochiële werkgroep doopvoorbereiding. Daarnaast is er een **tweede** bijeenkomst, waarin de doopouders kennismaken met de doopheer.

U kunt uw kind aanmelden voor het dopen uiterlijk 10 dagen voor de doopvoorbereidingsdatum bij het parochiesecretariaat: secretariaat@12apostelen.nl

Doopdatum	Doopvoorbereiding	Plaats	Kerk
Za. 14 sept. 2019	di. 27 aug. 2019	Joppe	OLV Tenhemelopneming
Za. 14 sept. 2019	di. 27 aug. 2019	Borculo	OLV Tenhemelopneming
Zo. 15 sept. 2019	di. 27 aug. 2019	Zutphen	H. Johannes de Doper
Zo. 15 sept. 2019	di. 27 aug. 2019	Keijenborg	H. Johannes de Doper
Za. 21 sept. 2019	di. 27 aug. 2019	Ruurlo	H. Willibrord
Zo. 22 sept. 2019	di. 27 aug. 2019	Lochem	H. Joseph
Za. 5 okt. 2019	di. 27 aug. 2019	Vorden	Christus Koning
Zo. 6 okt. 2019	di. 27 aug. 2019	Hengelo	H. Willibrord

In de geloofsgemeenschappen in 'De Vijfslag' – Baak, Drempt, Olburgen, Steenderen, Vierakker – worden de doopvieringen gepland na aanvraag.

Marialof en Mariavespers

Marialof op woensdag 2 oktober om 19.00 uur in de H. Willibrordkerk,

Drempt

Mariavespers op zondag 6 oktober om 17.00 uur in de H. Johannes de Doperkerk, **Zutphen**

Kerkradio via internet

U kunt de vieringen beluisteren via het internet: www.12apostelen.nl. Klikken op het groene blok 'Vieringen'. Vervolgens klikken op het icoontje 'wereldbol met koptelefoon'.

Koorrooster (voor zover bekend)

Borculo:	Parochiekoor Stemmig Parochiekoren Borculo en Ruurlo	24 aug.; 14-22 sept.; 6 okt. 28 sept. 13 okt.
Drempt:	Willibrordkoor Feeling	8-29 sept.; 2 okt. 13 okt.
Hengelo:	Willibrordkoor Koor S'land	25 aug.; 8-22-29 sept.; 13 okt. 6 okt.
Joppe:	Parochieel Koor Kinderkoor	24 aug.; 8-14-22 sept. 13 okt.
Keijenborg:	Parochiekoor Herenkoor	15 sept.; 6 okt. 25 aug.; 22 sept.; 13 okt.
Lochem:	Gemengd Koor Marinata	15-22 sept.; 6-13 okt. 8 sept.;
Olburgen:	Parochiekoor	24 aug.; 15 sept.; 6 okt.
Ruurlo:	Gemengd Koor Markant	08-sept; 21-sept. 29-sept.
Steenderen:	Gemengd koor 2Gether	8 - 22 sept; 13 okt. 29 sept.
Vorden:	Cantemus Domino Vokate	22 sept.; 5 okt. 7 sept.
Zutphen:	Capella St. Jan Gemengd koor Willibrordkoor Hengelo Schola Vocal Chords Gregoriaans Getijdenkoor	25 aug.; 29 sept. 8 sept.; 13 okt. 15 sept. 6 okt. 22 sept. 6 okt. (17.00 uur)

Doopterugkomvieringen

Bij de doop van kinderen wordt een doopschelp gebruikt. Op deze schelp wordt de naam van het kind en de doopdatum geschreven. De schelp wordt daarna in de kerk bij het doopvont gehangen.

Na ongeveer 1,5 jaar wordt de schelp tijdens een parochiële doofterugkomviëring aan het kind en de ouders overhandigd. Helaas heeft er in 2018, wegens ziekte van pastoraal werker Marga Engelage, geen doofterugkomviëring plaatsgevonden. Daarom zijn er dit jaar twee viëringen gepland:

Op **zondag 25 augustus a.s.** om 11.00 uur in de H. Willibrordkerk in Hengelo voor de kinderen die gedoopt zijn in Hengelo, Keijenborg, Lochem, Ruurlo en Vorden.

Op **zondag 15 september a.s.** om 15.00 uur in de Onze Lieve Vrouw Tenhemelopneming, Joppelaan, in Joppe voor de kinderen die gedoopt zijn in Joppe en Zutphen.

De ouders hebben inmiddels een uitnodiging voor deze viëringen ontvangen. Beide viëringen worden voorgedaan door parochiemedewerker Marian Storteler. In Hengelo samen met mevrouw Jenny Veldscholten en in Zutphen samen met parochiemedewerker Laura van de Kam. In deze kindvriendelijke viëringen wordt onder andere de doopkaars aangestoken en ontvangt het kind een zegenwens. Natuurlijk zijn ook broertjes, zusjes, opa's, oma's, peetouders en andere familieleden van harte welkom.

KALENDER

September

Opensingsviëring
Zondag 15 september in Renkum

September

Tarcisiusdag
Zaterdag 21 september in Utrecht

November

Saints & Souls
Zondag 3 november in Utrecht

December

Kerstgala
Zaterdag 14 december in Utrecht

Januari

Into the Great Silence...
24 - 26 januari Zusters Birgittinessen in Weert

Maart

Vormelingsdag U&A
Zondag 15 maart in Amersfoort

Maart

Stille Omgang
Zaterdag 21 maart in Amsterdam

Maart

Vormelingsdag Deventer
Zondag 22 maart in Borne

April

Palmzondag
Zondag 5 april in Wageningen

Juni

Slotviëring
Zondag 28 juni in Zwolle

Rome Reis
25 april t/m 3 mei
JONG AARTSBISDOM UTRECHT

Emmanuel / H. Johannes de Doper Zutphen

Tengnagelshoek 10a, 7201 NE Zutphen, 0575-527080, info@stjan-emmanuel.com

Secretariaat: dinsdag 9.00-11.00 uur.

Rekeningnr.: NL76INGB0000887463

t.n.v. RK GG St. Jan Emmanuel

Redactie: sepellemans@hotmail.com

Locatieraad Bert Luttmer, vz; Herman Veldscholten, pm, 06-49683822; Jordy Vicente, 0575-571527; Nico Kok, 528009.

Pastoraatgroep Laura van de Kam; 06-39639364; Marjet Lueks, Marijke Wermers, Marcel Wermers.

PCI: email: caritaszutphen@gmail.com

Locatieraad

De locatieraad van Zutphen is uitgebreid. De vernieuwde locatieraad bestaat uit Herman Veldscholten en Jordi Vicente en nieuwe leden Bert Luttmer en Nico Kok. In een volgend nummer van *Onderweg* zullen zij zich aan u voorstellen.

Sint Jan genomineerd Paltsprijsverkiezing

De Sint Janskerk is genomineerd voor de Paltsprijsverkiezing 2019. Dit is een stimuleringsprijs voor particulieren en bedrijven die hun pand of locatie op cultuurhistorische wijze hebben opgeknapt. Op 15 juli is de werkgroep Paltsprijsverkiezing in de Sint Jan ontvangen. Herman Heuver heeft een mooie PowerPoint presentatie gegeven over bouwkundige aspecten en het bezoek is afgesloten met een rondleiding en een torenbeklimming. De winnaar van de verkiezing wordt tijdens de Open Monumentendagen op 15 september bekend gemaakt. Naast de Paltsprijsverkiezing door de vakjury, is een Publieksprijs waarvoor vanaf 15 augustus tot 15 september door een ieder een stem kan worden uitgebracht op de genomineerde van zijn/haar keuze, via de website www.wijnhuisfonds.nl/paltprijs. De nominatie voor de Paltsprijs 2019 is op zich al een felicitatie waard. Een deskundige vakjury heeft vanwege de bijzondere cultuurhistorische kwaliteiten van onze St. Janskerk deze nominatie toegekend.

Voor onze geloofsgemeenschap heeft de St. Janskerk een diepere en bredere waarde dan alleen de cultuurhistorische betekenis van de kerk. Onze kerk behoort tot het religieus erfgoed van Zutphen, en heeft een bewogen geschiedenis. Meerdere plaatsen in Zutphen getuigen van deze geschiedenis, zoals bijvoorbeeld het voormalig Dominicanenklooster en de Schuilkapel. Eeuwenlang

hebben generaties katholieken hier hun geloof beleefd, troost gevonden in gebed, en elkaar gesteund in moeilijke omstandigheden. Mede door de volhardende inzet van generaties katholieken is de kerk in de huidige prachtige staat behouden. Eind augustus zal na de zondagse Eucharistieviering een korte toelichting gegeven worden van de laatste restauratiewerkzaamheden.
Bert Luttmer

Vooraankondiging: Allerzielen 2019

Om alvast in uw agenda te noteren: ook dit jaar zal er weer een lichtjesavond worden georganiseerd op de oude R.K. Begraafplaats aan de Warnsveldseweg te Zutphen. Op zaterdag 2 november zullen vanaf 18.00 uur de graven en paden verlicht zijn. Om 20.15 uur zal er een kort moment van overweging zijn. U bent allen van harte welkom.

Overleden

5/6: **Hermanus Adriaan**

Funnkotter, 88 jaar

20/6: **Dick Frenzt**, 85 jaar

15/7: **Gerardus Johannes Antonius**

Kemperink, 86 jaar

29/7: **Dienise Gerardine Marie**

Rammers-Riemersma, 91 jaar

Mariavespers

Op de eerste zondag van de Rozenkransmaand, 6 oktober, verzorgt het Gregoriaans Getijdenkoor om 17.00 uur een Mariavespers in de St. Janskerk in Zutphen.

Misintenties

25/8: Marie Oede Nas-Wijffels; Dienise Gerardine Marie Rammers-Riemersma; **28/8:** Antoon Zieverink; **8/9:** Adriaan Petrus Johannes Marie van Agtmaal; Arnolda Hendrina van Haaren; **15/9:** Antoon Zieverink; **22/9:** Marie Oede Nas-Wijffels; Antoon Zieverink; **29/9:** Antoon Zieverink; **6/10:** Hendrikus Gerardus Johannes Wientjes; Arnolda Hendrina van Haaren; **13/10:** Adriaan Petrus Johannes Marie van Agtmaal; Antoon Zieverink.

Effataviering

Op zaterdag 14 september en zaterdag 12 oktober om 17.00 uur is er weer een Effataviering in de St. Jan. In deze meditatieve vieringen wordt afwisselend gebruik gemaakt van symbolen, zang, overweging, gebed en andere vormen van verdiepen en bezinning. U bent van harte welkom!

Jaarlijkse 'reünie'

Op 17 juni 2019 vierden de zes nog actieve in 1995 in het bisdom Utrecht gewijde pastoors hun 24-jarig priesterjubileum. De dag begon met een Eucharistieviering met hoofdccelebrant pastoor Harry Scheve in de St. Janskerk in Zutphen. De jaarlijkse 'reünie' werd dit jaar voor de 15e keer gehouden.

Middagpauzediensten:

iedere donderdag, 12.00 uur - 12.30 uur. (Luthersekerk, Beukerstraat 10 in Zutphen)
29/8: ds. mv. A.J. de Hoop; **5/9:** ds. S.A. Meijer; **12/9:** pastor mv. G. Pols; **19/9:** ds. W. Stolte; **26/9:** ds. mv. D. van Alphen-Ubbens; **3/10:** ds. R.W. Heins; **10/10:** dhr. R. de Boer.

Startviering in Steenderen

Zondag 1 september is er in onze St. Jan geen Eucharistie- en ook geen Woord- en Communieviering. Ook in alle andere geloofsgemeenschappen van onze parochie zijn dan geen vieringen. Echter, in de Willibrordkerk in Steenderen is die dag om 10.00 uur de parochiële startviering. In de Eucharistieviering zal het Breed Pastoraal Team voorgaan. Meer informatie is te lezen op pagina 4 en 5.

H. Andreas - Brummen

Andreashuis

Tuinstraat 63 A, 6971 BH Brummen, tel. 0575-561403
 rkandreasparochie1900@kpnmail.nl
 Secretariaat: woensdag: 09.00 - 12.00 uur
 Rekeningnr.: NL40RABO0311000541
 Redactie: onderweg-brummen@outlook.com

Locatieraad

Sjoerd van Geffen, secretaris, 566533
 Laurens Mul, penningmeester, 775404
 Johan Waanders, gebouwen, 562615
 Mariet Winckels, algemeen lid, 562833

PCI: email: brummen@pci12apostelen.nl

Ouderenmiddag

De heer J. Groenhof kwam tijdens deze ouderenmiddag de film 'Eeuwig zingen de bossen' vertonen.

Voorzitter Herman Blom heette hem hartelijk welkom. De film was een familiesaga vol intrige, romantiek en tragiek. De indrukwekkende natuurbeelden werden gedraaid op locatie in Noorwegen. De aanwezige leden hebben genoten van deze mooie film. In september komen we weer bij elkaar. Allen een hele mooie en goede zomer gewenst.

Cisca van Middelkoop

Vanuit het Andreaskoor

Het Andreaskoor heeft op 5 juni een mooie Taizé-viering verzorgd. Het thema was: 'Opdat zij één mogen zijn'. Ook heeft het koor zijn medewerking verleent aan de woensdagmorgenviering op 19 juni.

Gezondheidscentrum 'de Toren'

Zaterdag 15 juni is gezondheidscentrum 'de Toren' officieel geopend door burgemeester Van Hedel. Er is veel veranderd aan zowel de binnenkant als aan de buitenzijde. Een mooi detail is dat het plein aan de voorzijde hetzelfde vierkante blokkenpatroon heeft als het voormalige kerkplein. Het kozijn van de biechtstoel uit de kerk is binnen herbruikt in een spreekkamer van de huisartsen. Het voornemen is om van de oude kerkbanken de

huisartsenbalie te bekleden. En de naam 'de Toren' is uiteraard ook een verwijzing naar 'ons' kerkgebouw. De Andreasgeloofsgemeenschap wenst het gehele team van 'de Toren' veel succes toe!

Kruis Andreaskerk

Sinds april lag het kruis bij het Andreashuis nadat het met een grote kraan van de kerk was gehaald. Het kruis

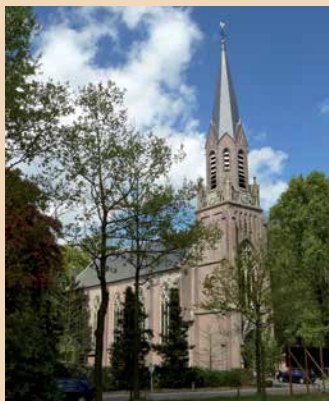

is door Johan Waanders opgeknapt, schoongemaakt en weer van een lijke verf voorzien. Het kruis gaat geplaatst worden op het kerkhof wat nog geen kleinigheid is want het kruis is 3 meter hoog en 1.75 m breed.

Tijdens de klusochtend op het kerkhof met de vrijwilligers is besloten om het kruis bij het strooiveld te plaatsen. Eind juni gingen vijf sterke en potige mannen van de Andreasrommelmarktcommissie de strijd aan om het kruis op het kerkhof te krijgen. Hemelsbreed gezien maar 100 meter maar over de weg een stukje langer. Met vereende krachten werd het, volgens één van de mannen, pittig zware kruis, op een aanhanger getild en naar het kerkhof vervoerd. Daar aangekomen moest het kruis weer van de aanhanger af, wat nog moeilijker en lastiger was.

In augustus wordt het kruis in de grond geplaatst.

Onze Lieve Vrouw Tenhemelopneming Joppe

Joppelaan 71 a, 7215 AD Joppe; 0575-494221;
rkkerkjoppe@hetnet.nl; www.rkkerkjoppe.nl
Secretariaat: maandag en donderdag 9.30-11.30 uur.
Rekeningnr.: NL82RABO0322303001;
Redactie: willie.lenselink@planet.nl

Locatieraad Elsje August de Meijer, vz. 0575-431401;
Will Krieger, secr. 0573-431973; Jan Roes, pm. 0575-490711;
Ton Demmers, geb. 0575-491212.

Pastoraatgroep Bertus Haarman, 0573-432407; Clemens Tenholter, 0575-492392; Germaine Wijnands, 06-53227452, Anne Wijffels, 0575-490752; Lenneke Groenevelt, 0575-846657.

PCI: email: joppe@pci2apostelen.nl

Familieberichten:

Gedoopt: op zaterdag 23 mei 2019 is gedoopt **Ian Francisco van Balen** zoon van Martinus Antonius Arnoldus Antoinetta van Balen en Ines Victoria Ladera Torreson.

Zaterdag 29 juni 2019 is gedoopt **Willemijn Karolijn** dochter van Vincent en Sylvia Jeronimus – Kortzen

Overleden

In de Heer overleden: **Hendrika Willems-Ruardy** op de leeftijd van 90 jaar.

Hendrika Wilhelmina Maria Dashorst op de leeftijd van 95 jaar.

Antoine Bodar in Joppe

Op zondag 4 augustus hebben we priester Antoine Bodar in Joppe ontvangen. Hij celebreerde in de H. Eucharistie. Op de site vindt u enkele foto's.

Nieuwe energie

Wanneer deze uitgave van *Onderweg* bij u in de bus ligt is het al weer een jaar geleden dat we op 15 augustus 2018 tijdens een bijzondere viering van het feest Onze Lieve Vrouw Tenhemelopneming het bronsplaatje van Pieter Sniijders werd gewijd en na afloop van de H. Mis de boekpresentatie van 150 jaar Joppe plaats vond. In de weken daarop volgend waren we heel

druk om de laatste hand te leggen aan de voorbereidingen voor het grote lustrumfeest op 9 september. We kijken terug op een in alle opzichten geslaagd feest en zijn dankbaar voor de rijke geschiedenis die Joppe telt. Maar het is belangrijk dat we vooruit kijken

Het is nu medio augustus 2019, de vakantieperiode zit er bijna op. Een nieuw schooljaar staat voor de deur en we hopen dat iedereen in deze zomerweken weer energie heeft opgedaan. Op zondag 18 augustus herdenken wij in de H. Mis de patrones van onze kerk en aansluitend is iedereen van onze geloofsgemeenschap welkom op de traditionele brunch waarbij we één van onze vele vrijwilligers extra in het zonnetje zetten. Op de site vindt u de laatste informatie over welke toegewijde vrijwilliger de paaskaars heeft ontvangen en een foto-impresie van de dag.

Koffie-ochtend

Na de zomervakantie starten we weer met onze koffie-ochtenden voor ouderen in de pastorie.

We hebben voor 11 september a.s. mevrouw Drs. Anne-May Wachters bereid gevonden om ons te vertellen over de Islam. Zij is zeer deskundig en vanuit de wetenschappelijke kant zal zij ingaan op de geschiedenis van de Islam, ons vertellen over de gebruiken,

de voornaamste kenmerken, verschillen en ook over de misopvattingen, die er bestaan over deze godsdienst. Het belooft zeker een interessante ochtend te worden. We starten, zoals gebruikelijk met koffie, dan volgt de lezing. Daarna drinken we nog een kopje koffie en kunnen we vragen stellen en napraten over hetgeen we gehoord hebben.

U bent allen van harte welkom.

Op woensdag 11 september om 10.00 uur staat de koffie klaar. U hoeft zich niet aan te melden, maar het is wel fijn als we weten op hoeveel mensen we kunnen rekenen en ook als u opgehaald wilt worden graag een telefoontje naar:

*Puck Vork: 0575 – 490500 of
Janny Engelsman : 0575-490434.*

De tijd kantelt

Tijdens de bezinningsavond van 16 mei jl. heeft Herman Agterhoek ons in een boeiende lezing verteld over de kerk van vroeger en nu. In de snel veranderende wereld rijst de vraag welke plaats het kerkelijk leven zal krijgen, over hoe wij met ons geloof en onze geloofsbeleving zullen omgaan. Met de lezing van Herman als basis willen we heel graag met elkaar verder praten, zodat we samen tot concrete invulling kunnen komen. Wij hopen u dan ook te ontmoeten op donderdag 26 september a.s. om 20.00 uur in de pastorie.

De pastoraatsgroep

Rozenkrans

'De rozenkrans is als een "geestelijk medicijn" voor het hart' aldus Paus Franciscus.

In de maand oktober wordt u uitgenodigd op 4 dinsdag-avonden om 19.00 uur om het rozenhoedjes te bidden. Dat u het mag ervaren als een cadeau-moment.

Overweging van pater John Auping

Eens in de drie weken stuurt pater Auping een overweging naar aanleiding van de Evangelietekst van de desbetreffende zondag. Een kopie van de tekst ligt achter in de kerk en staat op onze site. Wij bevelen u het lezen van deze meditaties van harte aan.

H. Joseph - Lochem

Nieuweweg 18, 7241 ET Lochem; 0573-251457,
rkkerklochem@hetnet.nl

Secretariaat: dinsdag en donderdag 8.45-11.45 uur.
Rekeningnr.: NL94RABO0336626193 (algemeen en
intenties).

Rekeningnr.: NL72 RABO 0180 7992 90 (kerkbalans).
Redactie: givaarwerk@kpnmail.nl

Locatieraad Anton Schilderincx, vz., 0573-251115;
Paul Wuts, pm., 0573-460149.

Pastoraatgroep Lucia Doornbos, 0573-280330; Thea van
Huijstee, 0573-258442; Ben Hemmer, 0573-257791.

PCI: email: lochem@pci12apostelen.nl

Afscheid Hugo Klein Severt

Op zondag 30 juni hebben we afscheid genomen van Hugo Klein Severt, tijdelijk dirigent van het Gemengd Koor. Hugo was niet alleen dirigent, maar ook een musicus die van alle muzikale markten thuis was. Of het om religieuze of profane muziek ging maakte niet uit. Dirigeren, bespelen, arrangeren en muziekonderwijs was Hugo's tweede natuur. Zijn bereidheid om naast de vele koren en het muziekonderwijs ook nog het tijdelijk dirigentschap van het Gemengd Koor op zich te nemen, is door onze geloofsgemeenschap zeer gewaardeerd. Toen – ongeveer een jaar geleden – het Gemengd Koor zonder dirigent kwam te zitten, was Hugo direct bereid om bijna wekelijks uit Meddo naar Lochem te komen. Anton Schilderincx, voorzitter van de locatieraad: "Het toont zijn betrokkenheid voor een koor dat het even moeilijk had. De mens Hugo met het muzikale hart op de juiste plaats liet zijn hart spreken voor Lochem. Geweldig! Heel veel dank."

Als blijk van waardering ontving Hugo uit handen van Anton Schilderincx een enveloppe met inhoud en van Ans Lans, voorzitter van het Gemengd Koor, een dinerbon. Hugo's echtgenote Truus kreeg van het koor een geurig boeket bloemen.

Onze St. Josephkerk (3)

In de rubriek 'Onze St. Josephkerk' besteden we dit keer aandacht aan de sculptuur 'Het Laatste Avondmaal'. Sinds 1983 hangt in onze kerk een uit hout gesneden sculptuur van het Laatste Avondmaal. Het kunstwerkje is gemaakt door straatjongens uit Muyinga (Burundi) en door mevrouw Jo Klaver bij haar eerste bezoek aan Burundi naar Nederland meegenomen om daarmee onze kerk op te sieren.

De ouders van Jo stuurden van jongs af aan kleding naar Jo's tante, zuster Angela, die in Burundi als missiezuster werkzaam was. Nieuwsgierig naar de omstandigheden waarin de mensen in Burundi leefden, reisde Jo in 1983 naar Muyinga, waar ze tot de ontdekking kwam dat het de mensen daar aan alles ontbrak (behalve aan kleding, want die hadden ze eigenlijk niet nodig). Ontroerd door wat ze aantrof, besloot Jo geld te gaan inzamelen voor Burundi, in eerste instantie voor de bouw van een consultatiebureau. In 1985 kreeg de hulp een officiële vorm door de oprichting van de Stichting 'Consultatiebureau Muyinga Burundi'. Samen met kloosterlinge Josephine Dirx heeft Jo jarenlang geld ingezameld, eerst in kleine kring, op de St. Josephschool waar ze werkzaam was, later ook bij serviceclubs en verenigingen. Na het overlijden van Josephine in maart 2017 is de stichting, waar in de loop van de tijd meer dan 1 miljoen euro is binnengekomen, opgeheven. Van al dat geld is in Muyinga een school gebouwd, is kinderen de mogelijkheid geboden naar het vervolgonderwijs en zelfs de universiteit te gaan, is een voedselafabriek gebouwd voor de fabricage van musulac (een soort melkpoeder), zijn waterreservoirs gebouwd, zijn koeien gekocht waarmee de mensen met de mest het land konden bewerken en op het daarmee opgewekte biogas konden koken, kwam de vleesproductie op gang,

zijn zonnepanelen geplaatst om 's avonds lampen te kunnen laten branden en zijn er voor de verkoop wenskaarten van gedroogd bananenblad gemaakt.

Startviering in Steenderen

Zondag 1 september is er in onze St. Josephkerk geen eucharistie- en ook geen woord- en communieviering. In de Willibrordkerk in Steenderen is die dag om 10.00 uur de startviering. Misschien wilt u op 1 september naar de startviering, maar heeft u geen vervoer. Voor die mensen probeer ik vervoer te regelen. Willen zij die zondag 1 september naar de startviering gaan en nog ruimte in hun auto hebben én zij die graag met iemand zouden willen meerijden, zich opgeven bij Petra Hulman? Dat kan per e-mail (petra.hulman@gmail.com) of per telefoon (06 – 185 501 86). Als u zich vóór 26 augustus meldt, zorg ik dat u ruim van tevoren op de hoogte wordt gebracht.
Petra Hulman

Zon op Lochemse St. Josephkerk

Na de oprichting van de coöperatie 'Zon op Lochemse St. Josephkerk' en de informatiebijeenkomst van 1 april jl. zijn de meeste aspirant-deelnemers ook daadwerkelijk overgegaan tot de aanschaf van panelen. Intussen zijn alle panelen verkocht. Ook zijn er voldoende donateurs bereid gevonden € 50 te doneren. Op de subsidieaanvraag eind april heeft de provincie positief gereageerd en in de tweede helft van mei is de opdracht aan de installateur verstrekt. Ook is er opdracht gegeven aan Liander om de verbinding met het stroomnet te verzorgen. Door de vele aanvragen bij dit bedrijf is de drukte de bepalende factor voor het tijdstip waarop het project kan starten met de levering. Ondertussen is de aansluiting voor week 38 toegezegd. Ook zijn de contracten met energiemaatschappij Engie getekend. Zoals het er nu naar uitziet kan in de tweede helft van september met de levering worden begonnen.
Bestuur coöperatie 'Zon op Lochemse St. Josephkerk'

Christus Koning / H. Antonius van Padua - Vorden

Het Jebbink 8, 7251 BL Vorden; 0575-551735.
 ggchristuskoningvorden@gmail.com
 Secretariaat: dinsdag 9.00-12.00; donderdag 9.00-10.30.
 Rekeningnr.: NL68RABO0366463667 (kerkbijdrage);
 NL71RABO0155100904 (algemeen en intenties)
 Redactie: cjklijn1970@kpnmail.nl

Locatieraad Herman Peters, secr., 520452; Ton Rutting, 553527; Ab Hartelman, pm., 553032.

Pastoraatgroep Jaap Harmsen, vz., 553050; Ans Heuveling, secr., 552267; Carin Fransen, 552322; Gerard Eijkelkamp, 552914.

PCI: email: vorden@pci12apostelen.nl

Van de locatieraad en pastoraatgroep

De vakantieperiode is weer voorbij en dat merken we aan de start van onze kerkelijke activiteiten. Naast de parochiële startzondag op 1 september in Steenderen is er op 15 september in onze eigen Christus Koningkerk de Oecumenische startviering met medewerking van Laura van de Kam en het koor Inspiration. Ook de maandelijks samenkomsten op de laatste zondag van de maand gaan weer van start met op 29 september een bijdrage van één van onze bededsgroepen.

Op zondag 20 oktober verzorgt pastor Ed Wassink de Eucharistieviering, waarbij het Gregoriaans Koor uit Luttenberg zal zorgen voor de vocale uitvoering van de vaste en wisselende gezangen. Aansluitend op die viering verzorgen zij ook een optreden in het Heiligenbeeldenmuseum. Noteert u ook vast de datum van de eerstvolgende parochieavond: op dinsdag 22 oktober! Meer informatie vindt u op het inlegvel in *Onderweg*.

Ons bestuur is er helaas nog niet in geslaagd om opvolgers te vinden voor Gerda en Ab van der Meij, die de schoonmaak van onze kerk, parochiezaal en administratieruimte tot nu toe perfect

verzorgen. Graag doen wij nogmaals een beroep op u om u hiervoor beschikbaar te stellen, dan wel kandidaten aan te dragen. Ook voor de tuinploeg kan er nog wel wat extra menskracht worden gebruikt, nu de gemiddelde leeftijd van de tuinvrijwilligers steeds verder oploopt. Heeft u interesse, meldt u zich dan bij ons bestuurslid Herman Peters.

De restauratie van de monumentale entree van ons kerkhof aan de Eikenlaan in Kranenburg is nog gaande (zie foto). Op dit moment worden de gietstukken gemaakt en worden de historische hekken in de werkplaats onder handen genomen. De (droge) sloot rondom het kerkhof is inmiddels ook verder uitgegraven en schoongemaakt. Naar verwachting zijn voor het einde van het jaar alle werkzaamheden afgerond. Namens de locatieraad en pastoraatsgroep,
Ton Rutting

Bedevaart naar Kevelaer

Op zaterdag 7 september zal wederom de jaarlijkse bedevaart naar Kevelaer worden gehouden. Het thema van de bedevaart is dit jaar "Heer, naar wie zouden we gaan". Interesse om mee te gaan? U wordt van harte uitgenodigd door pastoor Harry Scheve, uw bedevaartleider. De kosten

bedragen € 25,00 per persoon. Kinderen tot 15 jaar € 10,00.

Opgave bij kosteres Carin Fransen telefoon 06 1398 1269 of bij het secretariaat telefoon 0575-551735. Mailen kan ook: ggchristuskoningvorden@gmail.com

Startviering in Steenderen

Zondag 1 september is er in onze Christus Koningkerk geen Eucharistie- en ook geen Word- en Communieviering. In de Willibrordkerk in Steenderen is die dag voor alle geloofsgemeenschappen om 10.00 uur de 'Parochiële Startviering'. Misschien wilt u wel op 1 september naar deze viering, maar heeft u geen vervoer. Voor die mensen probeer ik vervoer te regelen. Willen zij die zondag 1 september naar de startviering gaan en nog ruimte in hun auto hebben én zij die graag met iemand zouden willen meerijden, zich opgeven bij Joseph Wissink? Dat kan per e-mail (wissinkbraam@kpnmail.nl) of per telefoon (0575-551559). Als u zich vóór 26 augustus meldt, zorg ik dat u van tevoren op de hoogte wordt gebracht.

Uitgebreide informatie over deze viering en het programma leest u op pagina 4 en 5.
Joseph Wissink

Onze Lieve Vrouw Tenhemelopneming - Borculo

Steenstraat 26, 7271 BP Borculo; 0545-271383;
info@parochie-borculo.nl;
Secretariaat: woensdag 10.00-11.30 uur.
Rekeningnr.: NL35RABO0309119510 (algemeen);
NLO3RABO0309105439 (kerkbijdragen);
Redactie: frank.elschot@gmail.com

Locatieraad Jan Verwoolde, geb., 271761; Harry Essink, secr.
074 3492549; Ubald Wendels, pm., 273827.

Pastoraatgroep Annette Franck, 473360;
Riky ten Thije, 272361;

PCI: email: borculo@pci12apostelen.nl

Misschien bent u met vakantie geweest, misschien ook niet, maar voor u ligt alweer de nieuwe *Onderweg*. Wij hopen dat u heeft genoten van de achterliggende periode en hopen u ook het komende kerkelijk jaar te mogen verwelkomen in onze kerk OLV Tenhemelopneming. Wij staan alweer voor het begin van het nieuwe kerkelijke jaar die wij gezamenlijk willen inluiden op zondag 1 september a.s. om 10:00 uur in de H. Willibrordkerk te Steenderen. Deze Parochiële startviering is dit jaar voorbereid door cluster de Vijfslag en heeft als thema; SAMEN GELOVEN. Meer informatie vindt u op pagina 4 en 5 in deze *Onderweg*. Net als bij ander vieringen kunt u bij het secretariaat of bij een van de leden van de locatieraad of pastoraatgroep aangeven of u graag met iemand mee wilt rijden.

Open Monumentendag

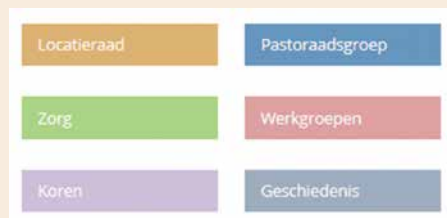

Elk jaar in het tweede weekend van september openen tijdens Open Monumentendag duizenden

monumenten hun deuren voor publiek. Open Monumentendag verbindt mensen met monumenten en laat zien dat de verhalen en schoonheid van monumenten een verrijking voor onze leefomgeving en voor onszelf zijn. Ook onze kerk zal tijdens deze open monumentendag de deuren voor u openstellen. Loop gerust even binnen.

Vernieuwde website

Onze website <https://www.12apostelen.nl/index.php/geloofsgemeenschap-borculo/> ziet er iets anders uit dan u was gewend. De website bestond uit twee kolommen, één met algemene en één met actuele informatie. Deze is nu scherm-breed gemaakt met enkele snel-zoek buttons, zie voorbeeld. Neem gerust eens een kijkje

Vrijwilligersdag

Eens in de twee jaar willen we alle vrijwilligers bedanken die zich, op welke manier dan ook, inzetten voor onze geloofsgemeenschap. Zonder al deze mensen kunnen wij als geloofsgemeenschap namelijk niet bestaan. Of u elke week een paar uur besteedt aan vrijwilligerswerk, of slechts een keer per jaar, dat maakt niet uit. Alle hulp is zeer welkom en daarvoor

willen we u een keer extra bedanken. Op zondag 6 oktober, na de viering van 10.00 uur, zijn alle vrijwilligers van harte uitgenodigd bij zaal Peters. Dan staat de koffie klaar. Na de lunch, om ongeveer 14.00 uur sluiten we af. Er gaan wel eens vrijwilligers weg, of er komen wel eens mensen bij zonder dat wij dat meteen weten. Dus mocht u onverhoopt geen uitnodiging hebben ontvangen, maar doet u wel vrijwilligerswerk voor onze kerk, geeft u dat dan even aan, dan zetten we u op de lijst.

**6 oktober om 11.00 uur
vrijwilligersdag**

Koffie drinken

Na de viering van zondag 22 september is er gelegenheid koffie te drinken in het KJ gebouw. U bent hiervoor van harte uitgenodigd.

Gebedsintenties

14 september: Ellie Venderbosch-Bonnes, Gerrit en Fien Stegeman, Fam. Geerligs en Ottenschot, Miep en Wijnand Wevers, Fam. ter Woorst-Kerkemeijer, Willem en Marietje Dute en overleden kinderen, Jan Schneider, Jan ten Thije.

22 september : Jan ten Thije, Theo en Riek Verheijen. **28 september:** Overleden fam. Belterman, Frans Jansen, Gerrit en Fien Stegeman, Fam. Pelgrum, Ellie Venderbosch-Bonnes. **6 oktober:** Jan en Marietje Niesink.

Familieberichten

Op 17 juni is de heer **Jan ten Thije** overleden. op 21 juni was de uitvaartviering en op 22 juni de crematie.

ZONDAG 1 SEPTEMBER 2019
PAROCHIELE STARTVIERING

Zie pagina 4 en 5 voor meer informatie

H. Willibrord-Ruurlo

Groenloseweg 3; 7261 AM Ruurlo; 0573-451456;
rkkerkruurlo@live.nl
Secretariaat: dinsdag 9.30-11.00 uur
Rekeningnr.: NL67RABO0356750396 of
NL86INGB0002465958 (kerkbijdrage).
Redactie: f.kasteel@hetnet.nl

Locatieraad/pastoraatgroep

Lilian Beeks, secr. 452845; Theo te Brake, pm., 453511;
Tonnie Arink, 452823; Harry Kasteel, 452492; Anny Strijker,
452652; Jos Rouwhorst, 453251; Grietje Weenk, 454768.

PCI: email: ruurlo@pci12apostelen.nl

Hart voor de Achterhoek

Ook dit jaar is onze Stichting Behoud Willibrordkerk Ruurlo door de Rabobank goedgekeurd om mee te doen aan de actie Hart voor de Achterhoek. Wij, een Stichting zonder eigen inkomsten, kunnen uw hulp hierbij goed gebruiken! Heeft u een Raborekening én bent u lid van de Rabobank dan mag u gratis stemmen op een goed doel naar keuze. Lid worden kost niks en kan heel simpel via internet. <https://www.rabobank.nl/particulieren/leden/lid-woorden/> Van donderdag 5 september t/m donderdag 19 september kunt u via een stemsite uw stem uitbrengen op de verenigingen en/of stichtingen die u een warm hart toe draagt. Ieder lid ontvangt vijf stemmen, waarvan maximaal twee stemmen op dezelfde vereniging of stichting mogen worden uitgebracht. Dus ook als u al van plan was de voetbalvereniging of een andere mooie club te steunen, wilt u dan van uw rest - stemmen er 1 of 2 aan onze stichting Behoud Willibrorduskerk Ruurlo besteden? Bij voorbaat heel hartelijk dank namens de Stichting Behoud Willibrorduskerk Ruurlo!

Strooiveld op begraafplaats

In de *Onderweg* van april kondigden we het al aan: we krijgen een eigen Strooiveld op de begraafplaats. Achter het grote kruis, waar eerst een buxushaag stond, is nu ons strooiveld aangelegd. Firma Sturris heeft alles mooi vlak gelegd en er staat een paal "Strooiveld sinds 2019" waarop de standaard naambordjes komen

van de dierbare overledene wiens as hier verstrooid gaat worden. Mocht u de as van uw dierbare willen uitstrooien, dan kunt u volstaan door een mailtje te sturen naar ons secretariaat rkkerkruurlo@live.nl. Zij zorgen ervoor dat het wordt doorgegeven aan de juiste personen opdat er met u een afspraak gemaakt kan worden voor een datum. Kosten van verstrooiing zijn € 95,- waarbij u de keus heeft of u wilt verstrooien op het nieuwe veldje of op een bestaand graf waar u grafrechthebbende van bent. Op de paal bij het strooiveld komt dan een bescheiden, standaard formaat, naambordje van 4x12 cm. U kunt dit persoonlijk bestellen via de firma Kluswijs. U kunt zelf bepalen hoe u naam en overige gegevens op het standaardbordje vermeld wilt hebben. Wij zullen vervolgens zorgdragen voor de bevestiging van het naambordje op de daartoe bestemde paal.

Senioredag 2019

Op dinsdag 1 oktober a.s. zal er weer een senioredag gehouden worden voor alle parochianen van 75 jaar en ouder met hun partners. De dag begint met een Eucharistieviering om 10.00 uur. Daarna gaan we naar de Tapperij waar we koffie drinken en een warme maaltijd nuttigen. 's Middags zal er een optreden zijn. De dag eindigt om ± 16.00 uur. Houd deze dag alvast vrij! U krijgt nog een persoonlijke uitnodiging via uw wijkcontactpersoon. Voor vervoer kan worden gezorgd. Heel graag tot 1 oktober! *Namens de bezoekgroep, Anny Strijker*

Familiebericht

Op 15 juni 2019 overleed **Elizabeth Maria Wopereis-Besslink** in de leeftijd van 68 jaar. De crematie vond plaats op vrijdag 21 juni. Op 28 juni 2019 overleed **Mieneke Kolkman-Boschker** in de leeftijd van

89 jaar. De crematie vond plaats op donderdag 4 juni. Op 26 juli overleed **Maria Hendrika Hoeks -Oosterlaar** in de leeftijd van 85 jaar. De uitvaartviering was op woensdag 31 juli 2019 in de R.K. Kerk te Ruurlo. Aansluitend vond de crematie plaats te Haarlo. Dat zij mogen rusten in vrede.

Kerkproeverij

Op zondag 8 september om 10.00 uur is er een oecumenische viering in onze kerk. Deze zal in het teken staan van kerkproeverij en gastvrijheid.

Het is een initiatief van de Raad van Kerken. Bij deze kerkproeverij kunnen kerkgangers mensen uitnodigen of iemand meebrengen, die nooit in de kerk komt of er lange tijd niet meer is geweest om te proeven hoe de kerk smaakt. Dit kan iemand zijn met wie je een band hebt zoals burens, vrienden of familie. Een moment van bezinning samen proeven en beleven. Iedereen is van harte welkom!

Wijziging ledenadministratie

Om te kunnen voldoen aan de eisen en de wetgeving op het gebied van privacy van deze tijd wordt er voor de adresadministratie overgestapt naar het nieuwe programma DocBase. Parochiebreed zal dit worden toegepast. Op termijn zal ook de financiële administratie hierin worden opgenomen. In de komende tijd zullen Jan van Dijk en Jos Rouwhorst werken aan de overgang naar het nieuwe systeem. Jan heeft 10 jaar de ledenadministratie in Navision gedaan. Zodra Jos volledig is ingewerkt zal hij de taken van Jan overnemen. We willen Jan van harte bedanken voor het enthousiasme en het vele werk, dat hij verricht heeft.

'Als het leven soms pijn doet'

Meditatieve viering Willibrorduskerk 29 september 2019 om 10 uur. Wij willen elkaar troost bieden door te luisteren en stil te staan bij de pijn die iedereen in het leven ervaart. Een viering vol licht, liefdevolle gedachten, meditatieve en troostende liederen. Voorgangster Margriet te Morsche. Koor (en combo) Markant o.l.v. Yvon Taken.

H. Willibrord - Hengelo

Spalstraat 38; 7255 AD Hengelo (Gld.); 0575-461275;
 info@willibrordhengelo.nl; www.willibrordhengelo.nl
 secretariaat: woensdag 14.30 – 15.00 uur.
 Rekeningnr.: NL85RABO0121392570;
 NL82RABO0119538857 (kerkbijdragen);
 Redactie: louise50@live.nl, henk@roes-po-advies.nl

Locatieraad/pastoraatgroep

Henk Roes, secr. 461061; Theo Keurentjes, 464247;
 Ans Schabbink, 462570; Gerald Veldscholten, 463482.

PCI: email: hengelo@pci12apostelen.nl

Raad van Kerken

Terugblik Pinksterrit

Al voor de elfde keer werd de Hengelose oecumenische motortoer verreden. Dat gebeurt al jaren op Tweede Pinksterdag en wordt georganiseerd door de plaatselijke Raad van Kerken. Vanuit verschillende kerken trof een groep mensen elkaar op 10 juni 2019 om 9 uur bij het Willibrordhuus om samen te gaan genieten van een motorrit door de natuur met bezoek aan een passende bestemming. Die werd dit keer gevonden in Hemmen, een pittoresk plaatsje in de Betuwe, iets ten zuiden van Wageningen. Bij aankomst werden we bij dorps huis De Oude School begroet door de dames van onze fouragewagen. Na hun koffie bezochten we het Hemmense kerkje met prachtige gebrandschilderde ramen. Gids Olga vertelde boeiend over de geschiedenis van de Hemmense gemeente in nauwe relatie met de familie Van Lynden die het -inmiddels verwoestekasteel bewoonde en een belangrijke stem had in de kerk. Achter in de kerk herinnert een gedenkplaat aan ds. Heldring, predikant van 1827 tot 1867 en stichter van de Heldringstichting in Zetten. Hij was sfeergevoelig en plaatste in 1836 voor het eerst in Nederland een kerstboom in de kerk. Met appels, peren, noten en kaarsen voor de ontheemden. Olga besloot met een gedicht over het

Hemmens kerkje, dat voor zich spreekt.

Het schoolplein was niet alleen parkeerplaats voor onze motoren, maar ook een prima plek voor ontmoeting en picknick. Geroemd werden de heerlijke broodjes gezond en gemist werden de krentenbollen die nog aan de Vordenseweg in Hengelo stonden! Tegenover de kerk ligt het kasteelpark, aangelegd in Engelse landschapsstijl met een bijzondere kasteeltuin. Een prachtige wandelplek na de lunch en een oase van rust. In de kasteeltuin groeien en bloeien meer dan 600 verschillende soorten vaste planten, allemaal voorzien van naam bordjes. In het midden konden we genieten van de geur en pracht van o.a. Engelse rozen. De route werd vervolgd over de dijk richting Tiel en over de Waalbrug richting het land van Maas en Waal. Over de dijk langs de Maas gingen we onder Nijmegen langs naar Emmerik. Met onderweg

een terrasje voor ijs en drank reden we terug naar Hengelo. Het was een mooie en gevarieerde route van ca 220 km, weliswaar iets uitgebreid voor een 'krentenbollenstop'.

Om ook anderen mee te laten genieten betalen de deelnemers inschrijfgeld. De meeropbrengst kwam opnieuw ten goede aan 'Puur Natuur' van de Stichting Philadelphia. Een mooi bedrag dat aangewend wordt voor attributen die cliënten helpen om meer te bewegen. Op 16 juli 2019 werd per motor de envelop met inhoud weggebracht.

Gedicht van G. Franken:

Hemmens Kerkje

*In Hemmen ligt een bedehuis
 Mystiek de tijd ontzonken
 De deur staat open, ik ben weer thuis
 "Hier wordt de rust geschonken"*

*Ik aarzelvoet door 't kerkportaal
 Blijf staan bij de eerste banken
 De stilte ruist een Bachkoraal
 Van ingehouden klanken*

*De wanden streven naar de toog
 Met kronen in het midden
 Het dak gewelf lijkt daar omhoog
 Wel handen die aanbidden*

*Centraal ligt tussen schip en koor
 Het Woord, zo vaak gelezen:
 Houdt uwe gangen in Mijn spoor
 Gij zult geen wank'ling vrezzen*

*Hier is het kruis, geen crucifix
 Ervoor de Des des Heren
 Waarop de letters P en X
 Gods Lam symboliseren*

*Daar trekt langs mij het defilé
 Van glas in lood en kleuren
 Mijn oog gaat van Advent al mee
 Naar Tong in Tong gebeuren
 (Pinksteren)*

*Dan moet ik weg uit Hemmens' dom
 Maar kijk nog eenmaal buiten
 Nostalgisch naar het kerkje om
 Met zijn bijzond're ruiten*

H. Johannes de Doper - Keijenborg

Kerkstraat 7, 7256 AR Keijenborg; 0575-461314,
Secretariaat: donderdag 10.30-11.00 uur
Rekeningnr.: NL85RABO0125501102 (algemeen)
NL25RABO0125502958 (gezinsbijdrage Keijenborg)
NL97RABO0374716390 (gezinsbijdrage Zelhem)
Redactie: hannieankersmit@hotmail.com
Gezinsbijdrage/kerkbalans: C. Gerritsen 06-10065324

Locatieraad/pastoraatgroep

Rob Besselink, 462882; Hans Limbeek, 0314-641546,
Dini Compas-Nijenhuis, 06-40594236;
Annie Stapelbroek, 0314-641477

PCI: email: keijenborg@12apostelen.nl

Bereikbaarheid Sint Jan de Doper

Het parochiesecretariaat is geopend op donderdagmorgen van 10.30 – 11.00 uur. Telefoon 0575-461314. Voor spoedgevallen bij een overlijden of spoedbediening belt u de parochiewacht. Telefoon 06 10 31 96 38.

Contactpersoon voor Zelhem: de heer J. Waalderbos, Zonnebloemstraat 43, 7021 ZA Zelhem, tel. 0314-623809.

Stichting R.K. Begraafplaats Keijenborg:

Contactpersoon: Mevr. J. Lamers tel. 0575 – 464162 email: begraafplaatskeijenborg@hotmail.com; website www.begraafplaatskeijenborg.nl

Parochiële Caritas Instelling:

Secretariaat: Fons Lamers, Kroezerijweg 8, 7256 KR Keijenborg.

Jaargedachtenis

Zondag 22 september: **Maria Heijltjes-Wassink**, 79 jaar, overleden op 28-09-2018.

Dopen:

Aanmeldingen voor het dopen graag via het secretariaat van de HH. Twaalf Apostelen.
Email: secretariaat@12apostelen.nl
De doopdata kunt u vinden in *Onderweg* op pagina 16.

Opbrengst Vastenactie

Project: "Goed waterbeheer" voor de bevolking Van Kivu in de Congo. Opbrengst is voorlopig € 1.514,- We weten nog niet wat de acceptgiro's hebben opgebracht.

Allen die hebben bijgedragen hartelijk dank. Vrijwilligers heel hartelijk dank voor het ophalen van de vastenzakjes. Velen doen dat al héél véél jaren. Nogmaals bedankt voor jullie inzet!
Werkgroep MOV

Parochiedag 2019

Op zondag 1 september om 10.00 uur wordt weer de parochiële startviering gehouden. Ditmaal in Steenderen, zie pagina 4 en 5. Er is dan geen viering in Keijenborg.

Bedevaart naar Kevelaar

Op zaterdag 7 september zal wederom de jaarlijkse bedevaart naar Kevelaar worden gehouden. Het thema van de bedevaart is dit jaar "Heer, naar wie zouden we gaan". Interesse om mee te gaan? U wordt van harte uitgenodigd door pastoor Harry Scheve, uw bedevaartleider. De kosten bedragen € 25,00 per persoon. Kinderen tot 15 jaar € 10,00. Opgave voor Keijenborg bij kosteres Willy Niesink.

Actie kerkklok

In het vorige nummer hebt u kunnen lezen dat onze kerkklok aan renovatie toe is. Tijd, weer en wind hebben hun uitwerking gehad op de wijzerplaten, de wijzers en de urnummers. Wie in Keijenborg is er nou niet gehecht aan dat markante dorpsbeeld, die robuuste kerktoren met zijn klokken, die tevens het middelpunt van ons mooie dorp is? Dat is toch een bijdrage waard! Met de kermis zijn we daarom gestart met de Actie Kerkklok. U hebt vast onze actie tijdens de optocht waargenomen. Ook hebt u naar alle waarschijnlijkheid het grote actiedoek bij de kerk zien hangen. De Actie Kerkklok loopt dan ook volop. De bedoeling is dat Keijenborg 7500 euro bij elkaar brengt. Dit is een kwart van de totale kosten die de renovatie van de klok met zich meebrengt.

Half juli stond de teller op 700 euro. We zijn er dus nog niet, maar we hebben de tijd! Inmiddels hebben we het bedrijfsleven ook benaderd voor een sponsoractie. Mocht u zelf creatieve ideeën hebben over hoe we het geld bij elkaar krijgen, dan horen we dat graag! Hebt u nog niet gestort? Uw bijdrage kunt u overmaken op de bankrekening van de HH. Twaalf Apostelen, locatie Keijenborg NL85RABO0125501102 onder vermelding van 'donatie kerkklok'.

Aanpassing interieur kerk

Om het interieur en het comfort van onze kerk wat meer bij de tijd te brengen gaan we binnenkort beginnen met een grondige verbouwing van de kerkbanken. Wat gaat er gebeuren? Om achterin de kerk meer ruimte te scheppen voor activiteiten als recepties, cursussen, koffiedrinken, en tentoonstellingen (die met het kerkelijk leven of het bredere dorpsgebeuren te maken hebben), maar ook om uitvaarten te vergemakkelijken, zullen de achterste vijf banken verdwijnen. Om het zitcomfort groter te maken komen er 200 zittingen op de banken aan weerszijden. De banken zullen bovendien iets verder uit elkaar worden gezet, zodat er in de banken ook meer zitruimte is. Een ander voordeel van deze aanpassing is dat de mensen ook wat meer naar voren en dichter bij elkaar komen te zitten.
Locatieraad en pastoraatgroep

Vrede verbindt over grenzen

Op zondag 29 september is er een Oecumenische viering in de Hervormde kerk in Halle. De viering begint om 10.00 uur. De voorganger is Mw. Mia Tankink. In de liturgie komen hemel en aarde samen. In de hemel zijn wellicht geen grenzen, maar hier op aarde struikelen we erover. De ervaring in het huidige tijdgewricht is vooral dat grenzen mensen tegenhouden en dat grenzen verdelen. Als we de hemel en de Eeuwige aanroepen dan is het vooral om ons mensen te verbinden, met God zelf, met anderen en in toenemende mate met de aarde en alle schepselen.

De werkgroep heet U allen van harte welkom in Halle.

H. Martinus - Baak

Wichmondseweg 17, 7223 LH Baak; 0575-441291;
martinusbaak@kpnmail.nl

Opgave gebedsintenties: per mail: martinusbaak@kpnmail.nl
of bij Bennie Stapelbroek: tel. 0575 491060;
mail bennie.stapelbroek@gmail.com. Voor overige zaken: Ans
Berendsen: tel. 0575 441920; mail ans-arthur@hotmail.com
Rekeningnr.: NL96RABO0304501697
Redactie: antoonmentink@outlook.com

Locatieraad/pastoraatgroep Berna Lamers, 441244;
berna.lamers@gmail.com; Arnold Wolbrink, 441206;
Petra Weel, 06 12536049

PCI: email: baak@pci12apostelen.nl

Koffiedrinken

Na alle vieringen op dinsdagavond is er koffie en thee. In deze periode zijn de dinsdagavondvieringen op 17 september en op 15 oktober om 19.00 uur. Daarnaast is er na de ziekenzondagviering op zondag 8 september, die begint om 11.00 uur ook koffie en thee.

Ziekenzondag

Op 8 september is het nationale ziekendag. We hebben in Baak de traditie opgebouwd dat we op die zondag tijdens de viering aandacht besteden aan de zieken. De zieken worden door de bezoekersgroep die dag bezocht en ontvangen een roos. Nu we niet meer vieren in het weekend komt aan deze traditie een eind, of toch niet.... Als bezoekersgroep hebben we besloten om deze traditie in ere te houden door zelf een viering te organiseren. Ingrid Schooltink zal voorgaan, samen met Fons Jansen. We hebben Gerard van de Woerdt bereid gevonden om deze viering te begeleiden. Al met al hopen we op deze manier een essentiële waarde van ons geloof, aandacht voor je medemens, in stand te houden. De viering zal om 11.00 uur beginnen, na afloop is er koffie en thee.

Paaskaars voor Bennie Stapelbroek

We hebben de paaskaars van 2018 aan Bennie Stapelbroek geschonken. Bennie is een vrijwilliger die achter de schermen vele taken verricht. Nu het secretariaat niet meer open is blijft er nog wel post komen, Bennie haalt meerdere keren per week de brievenbus leeg. Hij zorgt dat de poststukken in de daarvoor bestemde postbakjes komen. Gebedsintenties kunnen bij Bennie aan huis opgegeven worden. Hij boekt ze keurig in en zorgt voor de afdracht van het geld. Samen met Antoon Mentink zorgt Bennie dat de gebedsintenties worden opgenomen in *Onderweg*. Het parochieblad *Onderweg* wordt bij Bennie bezorgd, samen met Antoon Mentink bezorgt hij deze bij de parochiebladbezorgers. Daarnaast is er nog een zichtbare taak van Bennie, hij is collectant. Al met al vele taken die bij zijn leven horen. Als geloofsgemeenschap zijn we blij met Bennie en dankbaar voor zijn inzet. Bennie we hopen dat je dit nog lang blijft doen. Geniet van de paaskaars.

Kermisviering

We hebben de laatste jaren de kermis geopend met een kermisviering op de zaterdagmiddag. Nu we gestopt zijn met de weekendvieringen heeft K.O.S. besloten dat zij ook stoppen met het openen van de kermis met een kerkviering i.v.m. de matige belangstelling voor deze viering. Bovendien kwam de beoogde loop van de kerk naar de kermis niet tot stand.

Monumentendagen

Op 11 september om 20.00 uur vindt op deze plek de officiële opening van de Open Monumentendagen in onze gemeente plaats met een bijzondere lezing van het Gelders Genootschap met als onderwerp "Wederopbouw in de Achterhoek 1945-1965 Een Nieuwe tijd!" Wethouder Wim Buunk zal namens de gemeente Bronckhorst de monumentenprijs

2019 uitreiken. Na de pauze zal Harry Somsen uit Zelhem een fotopresentatie laten zien over het huiselijk leven in de wederopbouwperiode. De opening is voor een ieder gratis toegankelijk (inclusief een kopje koffie of thee). De kerk is open vanaf 19.30 uur. Voor 14 en 15 september is er een programma samengesteld voor deze historische plek onder het thema "Plekken van plezier". Bezichtiging van de kerk met rondleidingen door de kerk, in de klokkentoren en boven de gewelven. Ook is er een aantal panelen betreffende de geschiedenis van de ruïne van Baak te zien. Zaterdag: Bretonse en Ierse volksmuziek door het duo Gert en Louise uit Utrecht. Zaterdagmiddag: 13.30-14.00 uur en 14.30 tot 15.00 uur Marise den Bakker uit Baak, winnares van kunstbende met zang en gitaar. Zondag: 14.00-15.00 uur het Blazersensemble Windkracht 10 met een programma van klassieke muziek. Buiten is er jeu de boules en zijn er oude kinderspelen. De kerk is op 14 en 15 september open van 11.00 tot 17.00 uur.

Hart voor de Achterhoek

Stichting Vrienden van de Parel van Baak heeft het Martinushuus aangemeld voor "Hart voor de Achterhoek", de jaarlijkse actie van de Rabobank. Mocht u lid zijn van de Rabobank en de Parel een warm hart toedragen, dan is dit uw kans. Stem op de Parel van Baak! De stemperiode loopt van 5 tot en met 19 september.

Gebedsintenties

Di. 17/9: Ouders van Leussen-Wolbrink, Ouders Roordink-Borgonjen, fam. Hendriks-Hermsen, Ouders Dashorst-Brink, Gerard Spijkers, Ouders Spijkers-Betting, Ouders Cornelissen-Brink, Overleden fam. Schiphorst-Teunissn, Willy en Esmee Ottink, Tonny Schooltink, Toos Schooltink-Mentink, Ouders Hebben-Smit, Teun en Marie Eliesen-Hendriks, Ouders van Leussen-Schooltink-Bosman, Fam. Veenhuis-Zents, Fam. Heijntink, Jos en Bets Hermsen-Goris, Ouders Schoenaker-Janssen. **Di. 15/10:** Theodora Johanna Driever-Masselink, Ouders Jan en Will Schutte-Bosman, Antoon en Johan Janssen, Ouders Mentink-Jansen en fam., Gerard Spijkers, Ouders Spijkers-Bettink, Ouders Cornelissen-Brink, Tonny Schooltink, Toos Schooltink-Mentink, Ouders Hebben-Smit, Teun en Marie Eliesen-Hendriks, Ouders van Leussen-Schooltink-Bosman, Fam. Veenhuis-Zents, Fam. Heijntink, Jos en Bets Hermsen-Goris, Ouders Schoenaker-Janssen.

H. Willibrord - Drempt

Zomerweg 19, 6996 DD Drempt.
 Secretariaat: Hoefkensestraat 12, 6996 DS Drempt
 locatieraaddrempt@gmail.com, 06 83801729
 Opgave gebedsintenties:
 rk.drempt.gebedsintentie@gmail.com
 Rekeningnr.: NL25RABO0304500259
 Redactie: redactie.willibrord.drempt@gmail.com

Locatieraad / pastoraatgroep

Ingrid Stortelder-Spigt, 0313 479294
 Henrie Bremer, secretaris
 Fons Janssen, penningmeester
 Peter Hammink

PCI: email: drempt@pci12apostelen.nl

Parochiële startviering 1 september 2019

Het is inmiddels een traditie geworden dat er op de eerste zondag van september een parochiële startviering wordt gehouden. Drie jaar geleden kwamen we samen in Zutphen, het jaar daarna in Lochem en vorig jaar in Keijzenborg. Dit jaar is de parochiële startviering in de H. Willibrordkerk in Steenderen. De viering wordt gezamenlijk voorbereid door de geloofsgemeenschappen van ons cluster de Vijfslag (Olburgen, Vierakker, Baak, Steenderen en Drempt). Het thema is dit jaar "samen geloven". Deze zondag willen we ook speciaal denken aan onze medemens die het niet zo breed heeft en daarom vragen we alle parochianen om voedselproducten in te zamelen. U kunt ze op donderdagochtend en bij alle vieringen inleveren achterin onze kerk in Achter-Drempt. De producten kunt u ook zelf meenemen naar de parochiële startviering. In samenwerking met de werkgroepen van de Parochiële Caritas Instelling (PCI) HH. Twaalf Apostelen zullen deze producten worden verdeeld onder diegenen die het hard nodig hebben. De parochiële startviering begint om 10.00 uur en wordt voorgegaan door het Breed Parochieel Team. Na de viering zijn er diverse activiteiten voor jong en oud. Het programma is rond 12.30 uur afgelopen. Wij hopen dat veel parochianen uit Drempt de weg naar de startviering weer weten te vinden. U bent van harte welkom! Indien u geen vervoer heeft dan kunt u contact opnemen met Ingrid Stortelder-Spigt (tel: 0313-479294). Er wordt dan voor vervoer naar

de parochiële startviering gezorgd. Op pagina 4 en 5 leest u hier meer over.

De Nationale Ziekendag

Het hangt van je hart af.

Je denkt meer met je hart dan met je verstand. Je kijkt met je hart naar de mensen. Dit is ook zeer zeker van toepassing op de Nationale Ziekendag. Deze zal dit jaar in het weekend van 7 en 8 september zijn. Rond deze dagen zal er door de vrijwilliger van de Zonnebloem extra aandacht geschonken worden aan onze zieke en thuiszittende medemens. Zij zullen bezocht worden met een kleine attentie. Huisbezoek wordt zeer op prijs gesteld. Verdere activiteiten, die door de Zonnebloem georganiseerd worden, zijn o.a. middagen waarop een muziekgezelschap optreedt of als de gezondheid het toelaat een excursie naar een bezienswaardigheid in de omgeving. Ook worden er aangepaste vakanties georganiseerd. Deze zijn bedoeld voor mensen met een lichamelijke beperking en afhankelijk zijn van intensieve zorg en verpleging. Tijdens de viering van zondag 8 september, welke wordt voorgegaan door pastoor H. Scheve, zal er een extra collecte zijn voor de Zonnebloem, die ten zeerste wordt aanbevolen.

Annie Notenboom- Leisink

Oktober Mariamaand

Wij beginnen in Drempt de oktober Mariamaand met een plechtig Lof op woensdag 2 oktober om 19.00 uur. Diaken Anton Bos gaat voor, de zang wordt verzorgd door het Willibrordkoor. Na afloop is er gezellig koffie/thee

drinken achter in de kerk. Op alle overige woensdagen in oktober wordt het rozenkransgebed gebeden in de Mariakapel. De datums voor het rozenkransbidden zijn: 9, 16, 23 en 30 oktober.

Het rozenkransbidden begint om 19.00 uur en na het bidden is er gelegenheid om gezellig na te praten onder het genot van een kopje koffie/thee in 't Zaalteje. Komt u ook met ons mee bidden en vieren? U bent van harte welkom!
 De Mariagroep Drempt

Themaviering: Vertrouwen Anders Vieren 13 oktober

Zondag 13 oktober om 10.00 uur is er weer een Anders Vieren viering in onze kerk. In deze viering zal het dit keer gaan over vertrouwen. Muzikale ondersteuning wordt verleend door het koor Feeling. Na afloop is er gelegenheid om na te praten onder het genot van een kopje koffie of thee. Iedereen is van harte welkom!

Kopij

Sluitingsdatum kopij: 13 september 2019
 redactie.willibrord.drempt@gmail.com

H. Willibrord - Olburgen

Olburgseweg 4; 7225 NB Olburgen, 0575-451279,
 bgg 0575-451454.
 Rekeningnr.: NL42RABO0148900313
 Redactie: jansenmts@planet.nl

Locatieraad/pastoraatgroep

Jan den Hartog, voorzitter, 452815
 Alex Gerritsen 450950
 Anke Pasman, 451261

PCI: email: olburgen@pci12apostelen.nl

Activiteiten voor vrouwen

De eerstvolgende activiteit is de creatieve avond op maandag 16 september 2019. Creatief bezig zijn staat voor een avond ontspanning. Wanneer je met je handen bezig bent, zijn je gedachten volkomen vrij van piekermomenten.

Boekenuitleen Olburgen

De boekenuitleen wordt gerund door een aantal vrijwilligers. Elke dinsdagavond van 18.30 uur tot 19.30 uur ben je welkom in het dorps huis in Olburgen. Maar ook elke vrijdagmorgen van 10.30 tot 11.30 uur kun je daar terecht voor een boek of een dvd, een praatje, een kopje koffie of thee.

De boekenuitleen is op dit moment versierd. We bestaan n.l. alweer vijf jaar. Kom jij ook een keertje? Het aanbod wordt n.l. regelmatig vernieuwd.

Rooster

Er is een weekendviering op

24 augustus
 15 september
 22 september
 6 oktober

Diensten in de omgeving

1 september: Parochiële startviering Steenderen om 10.00 uur

Misdienaar

24 augustus

Collectanten

24 augustus: Joost Langenhof
 15 september: Jan den Hartog
 22 september: Erna Bosch
 6 oktober: Jan Baars

Lectoren

24 augustus: Cilia Langenhof
 6 oktober: Anke Pasman

Kosters

24 augustus: Joost Langenhof
 6 september: Theo Damen
 15 september: Cilia Langenhof
 22 september: Betsie Verhoeven
 4 oktober: Theo Damen
 6 oktober: Jan Baars

Bloemversiering

17 augustus - 30 augustus:
 Betsie en Nicole
 31 augustus - 13 september:
 Diny en Leonie
 14 september - 27 september:
 Thea en Gerda
 27 september - 10 oktober:
 Yvonne en Til
 11 oktober - 24 oktober:
 Betsie en Nicole

Dames- en herenkoor

Repetities: 27 augustus, 3 september, 10 september, 17 september, 1 oktober, 8 oktober, 15 oktober.
Gezongen vieringen: 24 augustus, 15 september, 6 oktober.

Intenties

24 augustus: Annie Gosselink-Pasman en Albert Gosselink, Willemien Horstink-Groot Koerkamp en Jan Horstink, Rie Gosselink-Harms en Ton Gosselink, Robert Vallen, Harry en Grada Gerritsen-Reulink, Gradus en Dinie Baars, Herman en Bep Pasman, Gradus en Riek Bremer, Theo Bremer, Antoon Gosselink en Truus Gosselink-Steeverink, Jan Egging en Marietje Egging-Houtman, Jan Schotman en Dora Schotman-van Hal
15 september: Harry en Grada Gerritsen-Reulink, Theo van Aalst, Bart Godschalk en Corrie Godschalk-Franken
22 september: Herman en Bep Pasman, Gradus en Dinie Baars, Willemien

Horstink-Groot Koerkamp en Jan Horstink, Henk van Halen, Jan Wigman en Willy Wigman-Reijers
6 oktober: Harry en Grada Gerritsen-Reulink, Rie Gosselink-Harms en Ton Gosselink, Herman en Bep Pasman

Website:

www.12apostelen.nl

Onder de tegel: Geloofsgemeenschappen heeft iedere parochiegemeenschap haar eigen pagina. Kijk op de site voor de meest actuele gegevens. Heb jij een artikel waarvan je denkt: dat is leuk voor de site, geef dit dan digitaal door naar: jansenmts@planet.nl

Kopij

Sluitingsdata inleveren kopij voor Olburgen/Rha: (uiterlijk 20.00 uur):
 Jaargang 7:
 Nummer 7: 9 september 2019
 E-mailadres: jansenmts@planet.nl

Vervolg Vierakker

waarvan de bloemen en zaden speciaal door patrijzen gegeten worden. Nu hebben we nog nooit patrijzen gezien op het kerkhof, maar wat niet is, kan komen. Drie veldjes zijn gefreesd en ingezaaid. Daar staat nu een bonte bloemenpracht aan allerlei wilde bloemen. De andere twee veldjes zijn zonder frezen ingezaaid en dat is duidelijk minder goed gelukt. Er staat hier en daar wel iets te bloeien, maar verder zijn ze gewoon groen. De tuinlieden van het kerkhof zijn erg tevreden met het resultaat van hun werk. Zelfs al zou er geen patrijs komen eten, dan is het nog een mooi gezicht.

H. Willibrord - Steenderen

Bronkhorsterweg 2, 7221 AC Steenderen, 0575-451223, b.g.g. 0575 452101/06 16066571
Postadres: Azaleastraat 14; 7221 AZ Steenderen
Secretariaat: 1e en 3e maandag v.d. maand 9.30-10.30 uur in het Kerspel of M. Schut, 0575-452101
Rekeningnr.: NL28RABO0148991939
Redactie: mariaschotman@gmail.com

Locatieraad Trudi van der Weijden, vz.; Trees Huis in 't Veld, pm.; Nel Verheul, secr., 470596, familie.verheul@kpnmail.nl; Willie Geurts, geb.

Pastoraatgroep Annie Alberink, Marijke Steemers, Maria Schut, secr. 452101, mariaschut@kpnmail.nl; Annie Willemsen, Maria Schotman, vz.

PCI: email: steenderen@pci2apostelen.nl

Openluchtdienst bij Horstink

Het is alweer even geleden, maar we willen toch nog even terugblikken op die prachtige Eerste Pinksterdag 9 juni in de boomgaard van Horstink. Tussen de aardbeiplanten en de perenbomen leek het wel het paradijs. Onder een zonovergoten strakblauwe hemel vierden de protestantse en katholieke gemeenschap de komst van de Heilige Geest. De adem van de Geest was bijna voelbaar. De vurige tongen werden verbeeld door rode gladiolen in een prachtig bloemstuk. Dominee Fini van Zoelen en Maria Schotman gingen voor in gebed en bezinning. De klanken van Nieuw Leven vulden de ruimte tussen het fruit, waar alle 100 stoelen bezet waren en er in alle haast banken bij gezet moesten worden. Met de liturgieboekjes moest men samen doen. De opbrengst van de collecte, bijna 150 euro, was voor de diaconie en bezoegroep van beide

kerken. Na afloop stond de koffie klaar, waar gretig gebruik van gemaakt werd. Dankzij de vele vrijwilligers was het weer een zeer geslaagde oecumenische dienst.

Afscheid dominee Fini van Zoelen

Op zondagmiddag 16 juni nam dominee Fini van Zoelen, na ruim 6 jaar, afscheid van de Protestantse Gemeente. In een volle kerk ging ze zelf voor de laatste keer voor. Ze werd 'losgemaakt' door dominee van der Brug, die haar destijds ook geïnstalleerd heeft. Alle zanggroepen verleenden hun medewerking en aan het eind werd ze uitgebreid bedankt en in de cadeaus gezet. Namens de katholieke kerk sprak Maria Schotman. Ze bedankte Fini voor de prettige samenwerking en het weer nieuw leven inblazen van de oecumene. Na de dienst kon ieder persoonlijk afscheid nemen.

Oecumenische dienst 20 oktober

Nu dominee Fini van Zoelen met pensioen is, bereiden we de dienst voor met pastor Rien Baauw en ouderling Adrie van Ieperen van de Protestantse Gemeente, parochiemedewerker Gerrie Spekkink en Maria Schotman namens de katholieke kerk. Het thema is al bekend en sluit aan bij de vorige oecumenische dienst met Pinksteren. In de volgende *Onderweg* leest u meer hierover.

Koster en bezorger *Onderweg* stopt ermee

Vele jaren is Louis Borgonjen koster geweest in onze kerk. Dat deed hij altijd heel nauwgezet. Ook was hij acoliet bij uitvaarten en bezorger van de *Onderweg*. Als tuinvrijwilliger was Louis ook actief. Bij verschillende gelegenheden maakte hij de foto's. Bij de Eerste H. Communie maakte hij altijd een cd voor

de communicanten met foto's van het feest. Omdat de gezondheid het niet meer toelaat heeft Louis te kennen gegeven met al zijn werkzaamheden te stoppen. Heel jammer, maar ook heel begrijpelijk. Louis, wij zijn je dankbaar voor alle uren die je in het vrijwilligerswerk gestopt hebt voor onze geloofsgemeenschap. We hopen dat je, ondanks je gezondheidsproblemen toch nog vele jaren mag genieten van je samenzijn met Annie, de kinderen en kleinkinderen.

Vlaggenmast

Onze vrijwilligers zijn weer druk in de weer geweest rond de kerk. Er zijn aan de kant van de Addinkstraat hekjes geplaatst om de doorgang voor fietsers die naar het dorp gaan

te bemoeilijken. Misschien dat ze dan vaker gewoon de weg volgen, wat eigenlijk de bedoeling is. Wie goed heeft opgelet, heeft misschien de vlaggenmast gezien die in het perk tussen het Ariënsmonument en de Bronkhorsterweg geplaatst is. In het vervolg kan hier gevlagd worden als er een vlaggenmoment is.

Oude foto's

Al enige tijd maakt Trudi van der Weijden jaarlijks een fotoboek van gebeurtenissen in onze geloofsgemeenschap. Dat is in dit digitale tijdpark niet zo moeilijk. Jammer genoeg zijn er weinig foto's van de jaren ervoor. We zouden het zeer op prijs stellen als u eens uw fotoarchief doorspint en ons voorziet van foto's die te maken hebben met gebeurtenissen in en rond onze kerk. Deze kunnen we dan digitaliseren en zo een mooi archief aanleggen. U krijgt de foto's natuurlijk terug. U kunt deze inleveren (in een envelop, voorzien van naam en adres) in het Kerspel.

Startzondag in onze kerk

In deze *Onderweg* op pagina 4 en 5 staat een uitnodiging voor u over de 'Parochiële Startviering' in onze kerk, voorbereid door vrijwilligers van de Vijfslag (Baak, Drempt, Olburgen, Steenderen en Vierakker). Wij hopen dat u massaal aanwezig bent.

Koffie drinken

Zondag 1 september na de 'Parochiële Startviering'

H. Willibrord - Vierakker

Vierakkersestraatweg 31, 7233 SE Vierakker, 0575-441286,
info@demooistekerk.nl; www.demooistekerk.nl
Secretariaat: donderdag 10.00 – 10.30 uur
Rekeningnr.: NL40RABO0366417029
Rekeningnr.: NL86RABO0327465948 (restaurantie)
Redactie: redactie@demooistekerk.nl

Locatieraad Charlotte Bonga, vz., pm., 441261;
Jan Marijnissen, 441276; Frans Koekkoek, secretaris,
06-46097080.

Pastoraatgroep Michel Roording, 0630727690.

PCI: email: vierakker@pci2apostelen.nl

Even voorstellen: Valentijn van Waalwijk

Vier jaar geleden zijn mijn vrouw en ik van Warnsveld verhuisd naar Wichmond. We wonen op boerderij Roodheuvel waar we vaak in onze tuin bezig zijn of met de bijenvolkjes.

Het wonen in een klein dorp betekent voor ons dat je je aansluit en kijkt waar je een bijdrage kunt leveren aan die gemeenschap. Naast iets van sport en de activiteiten in onze buurt, vinden we het belangrijk om ons op één of andere manier in te zetten voor de mooiste kerk van Gelderland en haar geloofsgemeenschap want dat moeten we steunen en echt zien te behouden. We hebben dan ook gehoor gegeven aan de oproep om vrijwilligers en sinds april van dit jaar ben ik lid geworden van de locatieraad Vierakker en mijn vrouw verzorgt samen met een groep dames de bloemen in de St. Willibrorduskerk. Toen ik een tiener was, zong ik in het jongerenkoor van Grave en later speelde ik gitaar in het combo van het koor in Zutphen. Misschien dat dat hier ook een keer in te passen is. In het dagelijks leven werk ik in het onderwijs, in Doetinchem en voor de regio stedendriehoek.

150^e Verjaardag van de kerk

Volgend jaar, in 2020, viert onze Willibrorduskerk haar 150 jarig bestaan. In 1870 immers werd de kerk gebouwd door Baron van der Heijden. Een enthousiaste commissie, die overigens nog best versterking kan hebben, is al een poosje aan het brainstormen over hoe deze verjaardag gevierd zal worden.

Er zijn allerlei ideeën geopperd en het ziet er naar uit dat we zoveel plannen hebben dat we het hele jaar aandacht zullen gaan besteden aan dit heuglijke jubileum. Het complete programma van de festiviteiten zal tijdens de Nieuwjaarsreceptie op 4 januari 2020 bekend gemaakt worden. Een hele goede reden om bij die nieuwjaarsreceptie aanwezig te zijn!

Kindernevendienst

Deze periode is er een kindernevendienst op zondag 6 oktober om 10.00 uur tijdens de Eucharistieviering.

Wat je zoal allemaal meemaakt als vrijwilliger

Sinds ik als vrijwilliger help bij de openstelling van onze mooiste kerk van Gelderland, loop ik al met de gedachte om eens op te schrijven wat ik zoal meemaak tijdens mijn werk.

Als vrijwilliger zet je voordat de kerk open gaat allerlei zaken klaar. Op een lange tafel worden artikelen neergezet die men, ten bate van de restauratie, kan kopen. Dit loopt uiteen van een speciale Willibrorduswijn tot en met een lepeltje met een tekening van de kerk erop. Om de voorbijgangers uit te nodigen om onze kerk te komen bezichtigen zetten we buiten een groot sandwichbord neer met “Kerk open” erop.

Dit heeft al menige nieuwsgierige voorbijgangers opgeleverd. Veelal zijn juist deze toevallige gasten erg verrast door het mooie interieur van onze kerk. De buitenkant van de kerk is vrij sober, de binnenkant daarentegen is rijkelijk versierd. De gasten voelen zich vaak omarmd door de sfeer van onze kerk. Katholiek of niet, veel mensen steken een kaarsje op bij Maria. En terwijl wij aan geïnteresseerde bezoekers wat meer informatie geven over onze mooiste kerk komen er vaak hele verhalen los. Verhalen over vroeger, hoe het toen was. Je merkt zeker in deze tijd waarin men vaak opgejaagd wordt door van alles en nog wat, men juist behoefte heeft aan een rustige plek waar ook nog naar je verhaal wordt geluisterd.

Het voelt als vrijwilliger ook fijn aan als je na een middag openstelling kunt zeggen dat je fijne ontmoetingen hebt gehad met interessante personen met een eigen verhaal. Hoe mooi is het als je op een middag kennis maakt met een vrouw die haar tante en oom op leeftijd op een van de heetste dagen van het jaar meeneemt naar onze kerk. Het gaat niet alleen om het gebouw maar ook om de mensen die er samen komen om wat voor een reden dan ook. Tijdens een kort gesprekje zegt de oudere dame dat de oudere man die met hen mee is niet haar man maar haar alleenstaande broer is. Dan vertelt zij dat ze haar man twee maanden geleden is verloren en hem zo mist. Wat fijn dat zij dan een nicht heeft die haar mee uitneemt en bij onze kerk uitkomt. Samen hebben ze een kaarsje opgestoken bij Maria. Met een voldaan gevoel verlieten ze even later de kerk.

Toen ik die middag de kerk afsloot zag ik het kaarsje nog branden en moest ik even terugdenken aan deze gasten van onze kerk.

Marie-José Holtslag

Wilde bloemen op het kerkhof

Een paar maanden geleden is in Vierakker een landschapswerkgroep opgericht die als doel had om de wegen en bermen op te vrolijken. In samenwerking met Landschapsbeheer Gelderland en de gemeente Bronckhorst werden er zaden beschikbaar gesteld die uitgezaaid werden in de bermen en op plaatsen waar het publiek van de bloemenpracht zou kunnen genieten.

Op het kerkhof van de Willibrorduskerk zijn een vijftal veldjes waar geen graven zijn. Gewoonlijk werden die twee maal per jaar gemaaid en verder werd daar niet veel aan gedaan. Dit jaar kregen we zaad

Dameskoor St. Jan Zutphen

Hoe het koor ongeveer 35 jaar geleden precies is ontstaan, is niet helemaal duidelijk. In principe heette het 'Rouw- en Trouwkoor'. Omdat ons koor dan meestal zong, heeft het die naam gekregen. Eigenlijk zongen wij alleen in de Emanuelkerk. Eens in de 6 weken zongen we ook in een Eucharistieviering. Tegenwoordig zijn we opgenomen in het korenrooster van de St. Jan. Het kwam zelfs voor, dat wij gevraagd werden voor een dienst in de penitentiaire inrichting in Zutphen om te zingen. Dat was natuurlijk heel spannend met al die bewaking en beperkingen. Een van de koorleden kwam vast te zitten in het toiletgedeelte en moest worden bevrijd.

Af en toe stond er een oproep voor nieuwe leden in het parochieblad. Een enkele keer kwam daarop respons. Toen de Emanuel dicht ging, kon ons koor in de St. Jan zingen. De repetitie was in het PCM en dat is nog zo. Daarnaast hebben wij bij de Ziekzalving in de IJsselflat gezongen en voor de KBO Zutphen.

Door allerlei oorzaken zijn er veel wisselingen van dirigenten geweest, maar het is steeds weer gelukt om iemand te vinden.

Ondanks dat er maar 5 sopranen en 4 alten zijn, zingen we met veel plezier.

Eens per jaar is er een gezellig uitje en zo houden wij de moed erin.

We hopen nog een tijdje zo door te gaan.

